

Projekt uchwały zaopiniowany
na posiedzeniu Zarządu Powiatu
w dniu 15.12.2020r.

Uchwała Nr.....
Rady Powiatu w Jaworze
z dnia.....

w sprawie przyjęcia
Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Jaworskim
na lata 2021-2025

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt. 3 oraz art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz.U. 2020 poz. 920 ze zm.) w związku z art. 16b oraz art. 19 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. 2020 poz. 1876), Rada Powiatu w Jaworze uchwała, co następuje:

§ 1

Uchwała się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Jaworskim na lata 2021 – 2025, stanowiącą Załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2

Wykonanie Uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Jaworze.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie od dnia 1 stycznia 2021 r.

Uzasadnienie.

Opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, jest zadaniem własnym powiatu, wynikającym z art. 9 z ustawy z 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. 2020 poz. 1876).

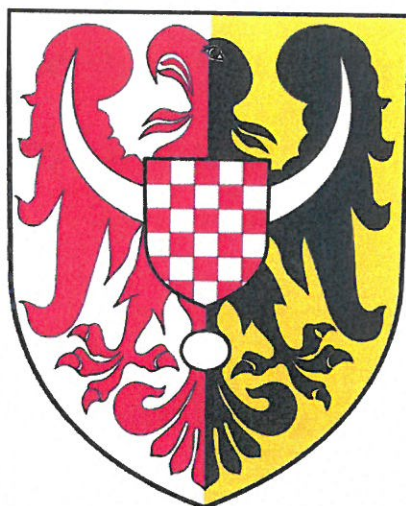
Obowiązująca Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Jaworskiego na lata 2011-2020 traci swoją ważność z dniem 31 grudnia 2020 r., konieczne jest zatem przyjęcie nowego dokumentu.

STAROSTA
Kuciorczyk
Aneta Kuciorczyk

Załącznik do Uchwały nr .....

Rady Powiatu w Jaworze

z dnia .....

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
W POWIECIE JAWORSKIM
NA LATA 2021-2025**

Jawor, grudzień 2020 r.

*„Można nie pomagać,
można znaleźć wiele racjonalnych argumentów
dla konkretnych przypadków,
aby nie pomagać.
Ale to nic nie zmieni.
Nadal będą głodni, chorzy, cierpiący, potrzebujący.
Lepiej zgrzeszyć nadmiarem dobroci i naiwności,
niż nadmiarem kalkulacji i nieufności.”*

(o. Fabian Kaltbach OFM)

Strategia rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Jaworskim na lata 2021-2025 została przygotowana przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze.

Dane zebrał i opracował Zespół powołany do przygotowania dokumentu.
Skład Zespołu:

- 1) Izabela Aniołek - dyrektor PCPR w Jaworze,
- 2) Magdalena Machura - kierownik Działu Pomocy Społecznej,
- 3) Marta Badyła - psycholog,
- 4) Katarzyna Mazur - pedagog,
- 5) Olimpia Olszańska - koordynator rodzinnej pieczy zastępczej,
- 6) Ewelina Adamus-Pinda - koordynator rodzinnej pieczy zastępczej,
- 7) Patrycja Wojnarowska - koordynator rodzinnej pieczy zastępczej.

Spis treści.

Wstęp.	4
I. Charakterystyka demograficzna Powiatu Jaworskiego.	8
II. Diagnoza problemów społecznych występujących w Powiecie Jaworskim.	10
1. Analiza wyników ankiety skierowanej do mieszkańców Powiatu Jaworskiego.	10
1.1. Dane o respondentach z metryczki.	10
1.2. Warunki życia w powiecie.	12
1) Osoby bezrobotne.	13
2) Problemy osób niepełnosprawnych.	13
3) Zdrowie.	15
4) Opieka nad dziećmi do trzech lat i opieka przedszkolna.	18
5) Oferta edukacyjna szkół.	19
6) Sport i rekreacja.	20
7) Oferta kulturalna.	21
8) Poczucie bezpieczeństwa.	22
9) Problemy wykluczenia społecznego.	23
10) Organizacje pozarządowe.	28
11) Atuty Powiatu Jaworskiego.	29
12) Komunikacja między Samorządem a mieszkańcami.	32
13) Propozycje mieszkańców Powiatu Jaworskiego w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.	33
2. Analiza danych zabranych z ankiet oraz z materiałów udostępnionych przez urzędy i instytucje.	34
2.1. Ośrodki pomocy społecznej.	34
1) Istotne problemy społeczne występujące na terenie Powiatu Jaworskiego.	34
2) Liczba osób zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej na terenie Powiatu Jaworskiego w latach 2017-2019.	35

3) Najczęstsze przyczyny korzystania z pomocy w latach 2017-2019.	35
3a) Przemoc.	36
2.2. Sytuacja osób bezrobotnych.	39
1) Charakterystyka osób bezrobotnych.	39
2) Programy i projekty aktywizacyjne skierowane do osób pozostających bez zatrudnienia w latach 2017-2019.	42
3) Trudności dot. aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.	43
2.3. Dane dotyczące przestępczości w powiecie.	44
1) Komenda Powiatowa Policji w Jaworze.	44
2) Prokuratura Rejonowa w Jaworze.	46
3) Dane z Sądów Rejonowych.	46
2.4. Działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze.	47
1) Pomoc społeczna.	47
2) Piecza zastępcza.	47
3) Rehabilitacja społeczna.	52
4) Interwencja kryzysowa.	53
3. Analiza SWOT.	55
4. Podsumowanie diagnozy.	59
1) Zmiany demograficzne, problem starzenia się ludności.	59
2) Niepełnosprawność.	59
3) Rodzina i sytuacja dziecka.	59
4) Aktywność społeczna i obywatelska.	60
III. Misja, cele strategiczne i kierunki działań.	61
1. Cele strategiczne, sposób ich realizacji i oczekiwane rezultaty.	62
2. Czas realizacji celów strategicznych.	67
3. Koordynacja działań.	67
4. Partnerzy w realizacji działań.	67
5. Źródła finansowania.	67
6. Monitoring i ewaluacja.	67
Spis tabel i wykresów.	69

WSTĘP

Opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, jest zadaniem własnym powiatu, wynikającym z art. 9 z ustawy z 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. 2020 poz. 1876). Strategia rozwiązywania problemów społecznych to zbiór działań na rzecz zaspokajania potrzeb i rozwiązywania problemów społecznych, stanowi kluczowy i podstawowy dokument strategiczny w zakresie realizacji założeń polityki społecznej. Stanowi narzędzie wspierające planowanie i realizację celów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w skali lokalnej, w tym przypadku w skali powiatu. Prezentowana poniżej Strategia rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Jaworskiego na lata 2021-2025 to dokument, który wyznacza cele strategiczne i działania, a których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców Powiatu Jaworskiego.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Jaworskiego na lata 2011-2020, której ważność właśnie dobiega końca, została opracowana na podstawie danych zebranych w okresie, gdy sytuacja gospodarcza i społeczna powiatu przedstawiała się zupełnie inaczej niż obecnie. Wysoki stopień bezrobocia, ubóstwo rodzin, brak możliwości otrzymania fachowej pomocy przez rodzinę znajdującą się w trudnej sytuacji, to problemy, które wymagały jak najszybszego rozwiązania. Na przestrzeni ostatnich lat zmienił się zakres oraz rodzaj zadań stawianych, zarówno instytucjom pomocy społecznej, jak i innym, które zajmują się szeroko rozumianą pomocą dziecku i rodzinie, edukacją, zdrowiem czy bezpieczeństwem. Zwiększa się ilość problemów rodziny oraz ich gatunkowy ciężar i stopień trudności. Pojawiają się problemy, które nigdy wcześniej nie występowały, jak chociażby cyberprzemoc, nowe rodzaje uzależnień behawioralnych, starzenie się społeczeństwa czy samotność osób starszych. Coraz bardziej skomplikowane problemy rodzin i jej członków oraz potrzeby wynikające ze zmian gospodarczych, infrastrukturalnych, technicznych wymagają zastosowania nowatorskiego podejścia do ich rozwiązywania, zastosowania nowych metod pracy, tworzenia nowoczesnych miejsc do udzielania pomocy i wsparcia, zatrudniania specjalistycznej kadry zawodowej. To powoduje, że pomoc społeczna przestaje być kojarzona jedynie ze świadczeniami finansowymi oraz pomocą usługową skierowaną do osób chorych i niepełnosprawnych.

Obecnie jej funkcja w systemie polityki społecznej jest nowa. Nie jest już jedynie uzupełnieniem systemu, lecz stanowi jego istotny i trwały element.

Zmieniająca się rzeczywistość, nowe problemy i potrzeby zostały uwzględnione przy tworzeniu niniejszego dokumentu, który jest wypadkową zaangażowania władz powiatu, instytucji samorządowych, organizacji pozarządowych oraz lokalnej społeczności w pracę na rzecz polepszenia sytuacji społecznej mieszkańców. Wytycznymi w przygotowaniu dokumentu były te obszary polityki społecznej, za które odpowiedzialność ustawodawstwo nakłada na powiat, a których realizacją i koordynacją zajmuje się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze -zgodnie z art.112 ustawy o pomocy społecznej.

Na potrzeby zdiagnozowania problemów społecznych, występujących w Powiecie Jaworskim, opracowano ankiety skierowane do mieszkańców powiatu oraz urzędów, instytucji i organizacji pozarządowych realizujących zadania skierowane pośrednio lub bezpośrednio do rodzin, dzieci, osób dorosłych, starszych i niepełnosprawnych. Ponadto źródła danych stanowiły dokumenty strategiczne Starostwa Powiatowego w Jaworze, gmin powiatu, dane z Głównego Urzędu Statystycznego oraz dane pochodzące ze zbiorów własnych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze.

Diagnoza, przeprowadzona w oparciu o uzyskane dane, pozwoliła na określenie kluczowych grup społecznych dotkniętych problemami społecznymi. Należy tu wymienić:

- 1) rodziny z dziećmi,
- 2) osoby z niepełnosprawnościami, długotrwale i ciężko chore,
- 3) seniorzy.

Analizując problemy społeczne i projektując cele strategiczne skupiono się przede wszystkim na tym, iż Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Jaworskiego jest dokumentem pomocy społecznej na poziomie powiatu, stąd stawiane cele i zadania musiały odpowiadać na zidentyfikowane problemy społeczne, ale również być możliwe do zrealizowania przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze, przy współpracy z innymi instytucjami powiatowymi, gminami, organizacjami pozarządowymi i społecznością lokalną.

Za kluczowe obszary problemowe, w ramach których wytyczone zostały cele i zadania należało uznać:

- 1) konieczność zapewnienia należytej opieki dzieciom, które nie mogą wychowywać się w rodzinach naturalnych,

- 2) problematykę osób z niepełnosprawnościami, chorych, seniorów oraz rodzin tych grup,
- 3) przemoc i sytuacje kryzysowe w rodzinach.

Wskazane kluczowe problemy społeczne cechują złożonością, a ich nawarstwianie się skutkuje wykluczeniem społecznym. Powoduje to trudność ich rozwiązania i rodzi konieczność podejmowania przez instytucje publiczne działań na rzecz wsparcia osób i rodzin dotkniętych tymi kwestiami.

Podstawą do opracowania i realizacji Strategii są następujące akty prawne:

- 1) ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. 2020 poz. 920),
- 2) z ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. 2020 poz. 1876),
- 3) ustawa z dnia 12 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. 2020, poz. 821)
- 4) ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. 2020, poz. 426),
- 5) ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem” (tj. Dz.U. 2020, poz. 1329),
- Uchwała nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie programu kompleksowego dla rodzin „Za życiem” (M.P. 2016 poz. 1250 ze zm.),
- 6) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. 2020 r., poz. 218).
- 7) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. 2020, poz. 1057)

oraz

- 1) Strategia Rozwoju Powiatu Jaworskiego na lata 2014-2020,
- 2) Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Jaworskim na lata 2020-2025,
- 3) Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021-2025,
- 4) Powiatowy Program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2021 – 2023.

I. Charakterystyka demograficzna Powiatu Jaworskiego.

Powiat Jaworski jest jednostką samorządu terytorialnego, położoną w południowo-zachodniej części Dolnego Śląska, na Równinie Jaworskiej stanowiącej integralną część Niziny Śląsko-Lużyckiej. Jego południowa część sięga Pogórza Kaczawskiego i Przedgórze Sudeckiego.

Powiat zajmuje 582 km². W jego skład wchodzi sześć gmin, w tym 1 gmina miejska (Jawor), 1 gmina miejsko-wiejska (Bolków) oraz 4 jednostki wiejskie (Męcinka, Mściwojów, Paszowice, Wądroże Wielkie). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tab. 1. Podział administracyjny powiatu.

L.p.	Nazwa jednostki	Rodzaj jednostki	Powierzchnia (w km ²)
1.	Bolków	miejsko-wiejska	153
2.	Jawor	miejska	192
3.	Męcinka	wiejska	148
4.	Mściwojów	wiejska	72
5.	Paszowice	wiejska	101
6.	Wądroże Wielkie	wiejska	89

Demografia.

Powiat Jaworski na dzień 31 grudnia 2019 r. liczył 50 116 mieszkańców, z czego 51,0% stanowiły kobiety, a 49,0% mężczyźni. W latach 2002-2019 liczba mieszkańców zmalała o 4,8%. Prognozowana liczba mieszkańców powiatu jaworskiego w 2050 roku wynosi 38 781, z czego 19 523 to kobiety, a 19 258 mężczyźni.

Średni wiek mieszkańców to 42,8 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa dolnośląskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Mieszkańcy Powiatu Jaworskiego zawarli w 2019 roku 215 małżeństw, co odpowiada 4,3 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa dolnośląskiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,7 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa dolnośląskiego oraz wartość porównywalna do wartości dla kraju. 30,3% mieszkańców powiatu jaworskiego jest stanu wolnego, 54,1% żyje w małżeństwie, 5,5% mieszkańców jest po rozwodzie, a 9,8% to wdowy/wdowcy.

Powiat Jaworski ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -162. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu - 3,22 na 1000 mieszkańców powiatu jaworskiego. W 2019 roku urodziło się 423 dzieci, w tym 41,8% dziewczynek i 58,2% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 307 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek

liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,72 i jest znacznie mniejszy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

W 2019 roku 44,9% zgonów w Powiecie Jaworskim spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 26,5% zgonów w powiecie jaworskim były nowotwory, a 5,0% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności powiatu jaworskiego przypada 11,63 zgonów.

W 2019 roku zarejestrowano 474 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 735 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla powiatu jaworskiego - 261. W tym samym roku 23 osoby zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 12 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 11. 60,5% mieszkańców powiatu jaworskiego jest w wieku produkcyjnym, 16,6% w wieku przedprodukcyjnym, a 22,9% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.
(Źródło: GUS, stan na dzień 31 grudnia 2019 r.).

Biorąc pod uwagę powyższe dane należy zwrócić uwagę na dwie istotne kwestie. Pierwsza z nich dotyczy stale zmniejszającej się w Powiecie liczby dzieci i młodzieży. Druga z kolei odnosi się do systematycznego wzrostu liczby osób starszych. W przyszłości ta ostatnia grupa zostanie zasilona przez liczne obecnie grono osób w wieku produkcyjnym, które zakończą aktywność zawodową.

Powyższe tendencje demograficzne będą wymagały dostosowania usług społecznych do potrzeb:

- ✓ dzieci i młodzieży,
- ✓ seniorów oraz osób dotkniętych różnymi niepełnosprawnościami.

W przypadku grupy pierwszej konieczne będzie dopasowanie oferty edukacyjno-wychowawczej, kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej, natomiast w przypadku grupy drugiej konieczne będzie udzielić stosownej pomocy materialnej, umożliwienie korzystanie z usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

II. Diagnoza problemów społecznych występujących w Powiecie Jaworskim.

1. Analiza wyników ankiety skierowanej do mieszkańców Powiatu Jaworskiego.

Do analizy przedłożono 73 ankiety, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w Powiecie i w gminach wchodzących w jego skład. Wśród badanych 12 osób to osoby niepełnosprawne, a 21 bezrobotne.

1.1. Dane z metryczki.

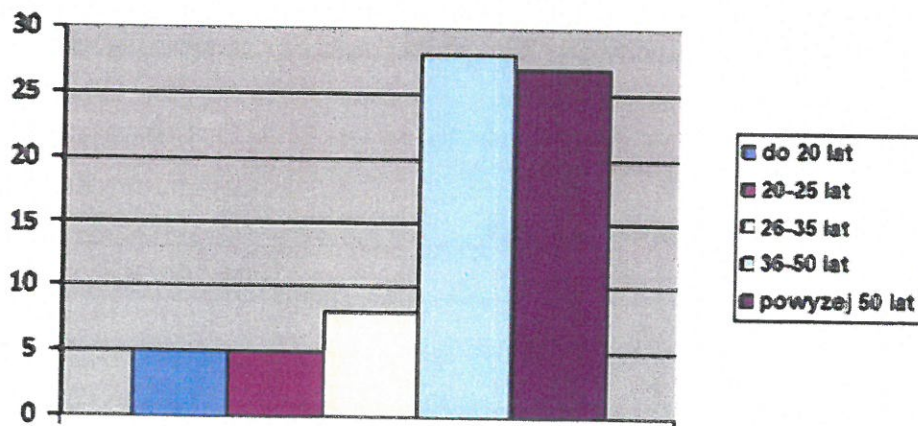
a) Wiek osób badanych.

W ankiecie wzięło udział 54 kobiety i 19 mężczyzn, z tego:

- ✓ 5 osób w wieku do 20 lat,
- ✓ 5 osób w wieku 21-25 lat,
- ✓ 8 osób w wieku 26-35 lat,
- ✓ 28 osób w wieku 36-50 lat,
- ✓ 27 osób w wieku powyżej 50 lat.

Tab. 2. Wiek osób badanych.

Wiek osób badanych	Ilość ankiet
do 20 lat	5
20-25 lat	5
26-35lat	8
36-50 lat	28
powyżej 50 lat	27

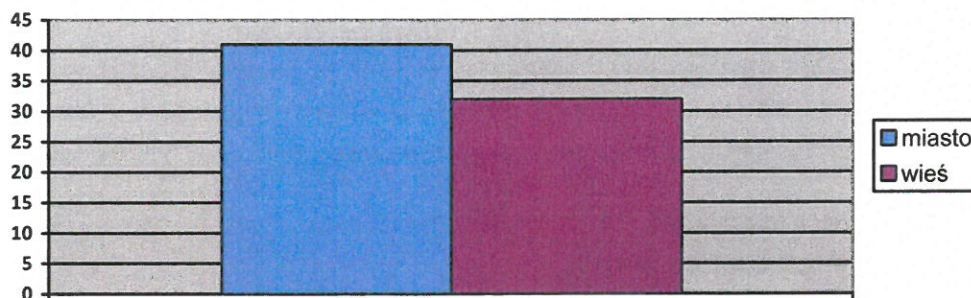

b) Miejsce zamieszkania.

Tab. 3. Miejsce zamieszkania badanych.

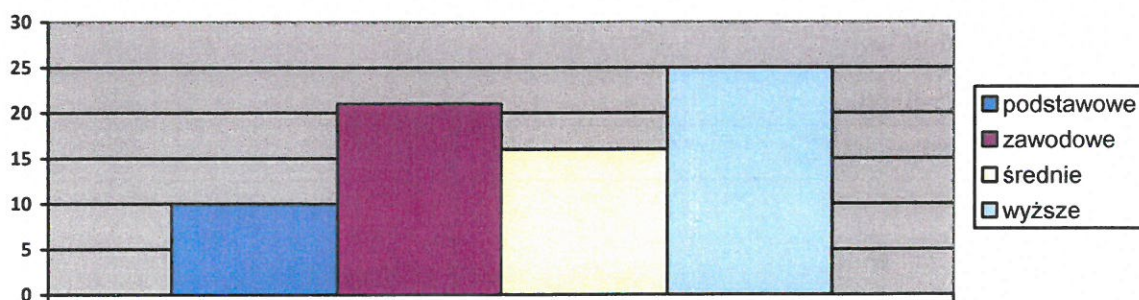
Miejsce zamieszkania	Ilość ankiet
miasto	41
wieś	32

c) Wykształcenie.

Tab. 4. Wykształcenie badanych.

Wykształcenie	Ilość ankiet
podstawowe	10
zawodowe	21
średnie	16
wyższe	25

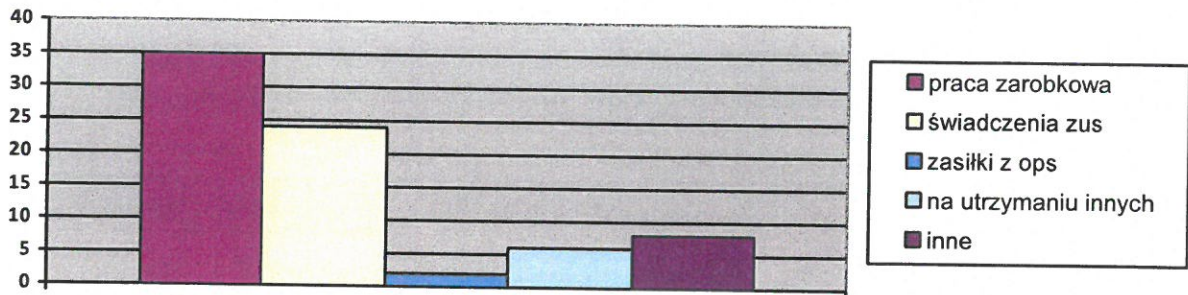
d) Źródło utrzymania.

Tab. 5. Źródło utrzymania badanych.

Źródło utrzymania	Ilość odpowiedzi
praca zarobkowa	35
świadczenie emerytalne	24
zasiłki z OPS	2

osoba na utrzymaniu innych	6
inne	8

1.2. Warunki życia w Powiecie Jaworskim.

Podczas badania ankietowani odpowiedzieli na pytanie jak oceniają, w skali od 5 (gdzie pięć to najwyższa ocena) do 1 (ocena najniższa) warunki życia w odniesieniu do różnych aspektów społecznych.

Tab. 6. Ocena warunków życia w powiecie.

Pytanie/łączna ocena mieszkańców	5	4	3	2	1	średnia
lokalny rynek pracy	4	15	39	12	1	3,1
opieka społeczna	8	17	29	5	2	3,4
opieka zdrowotna	5	21	33	7	4	3,2
bezpieczeństwo mieszkańców	7	27	32	3	2	3,4
edukacja przedszkolna	10	27	21	9	2	3,4
szkolnictwo podstawowe	8	39	15	5	1	3,7
szkolnictwo średnie	11	37	20	4	0	3,7
szkolnictwo zawodowe	12	28	24	6	2	3,5
dostępność do kultury i rozrywki dla wszystkich grup wiekowych	5	13	28	20	7	2,8
dostępność do sportu i rekreacji dla wszystkich grup wiekowych	4	18	29	15	6	2,9
dostępność do technologii cyfrowych	3	21	24	15	7	3,1
stan dróg i chodników	1	11	27	23	9	2,6
stan środowiska naturalnego	4	22	32	11	4	3,1

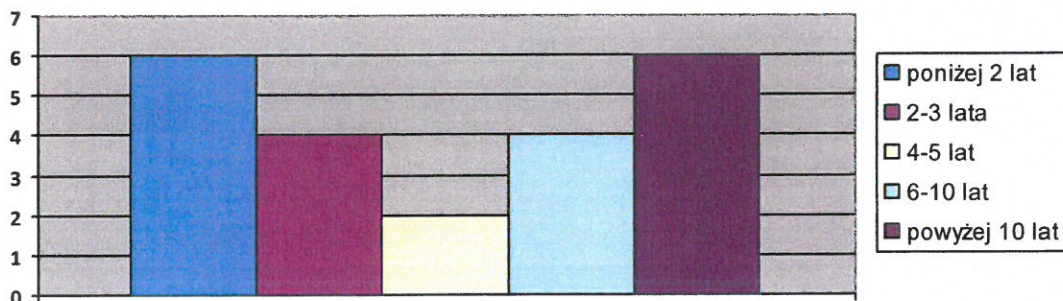
placówki usługowe	4	27	30	9	2	3,3
aktywność/zaangażowanie społeczne mieszkańców	3	17	37	13	2	3,0

1) Osoby bezrobotne.

W badaniu ankietowym udział wzięło 21 osób bezrobotnych, z tego:

Tab. 7. Wiek osób bezrobotnych.

pozostających bezrobotnym przez okres:	Ilość odpowiedzi
poniżej 2 lat	6
2-3 lata	4
4-5 lat	2
6-10 lat	4
powyżej 10 lat	6

2) Problemy osób niepełnosprawnych.

Do najczęstszych problemów, których doświadczają osoby z niepełnosprawnościami ankietowani zaliczyli:

- bariery architektoniczne,
- utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych,
- brak odpowiednich ofert pracy,
- brak akceptacji w środowisku,
- utrudniony dostęp do usług opiekuńczych,
- brak grup wsparcia.

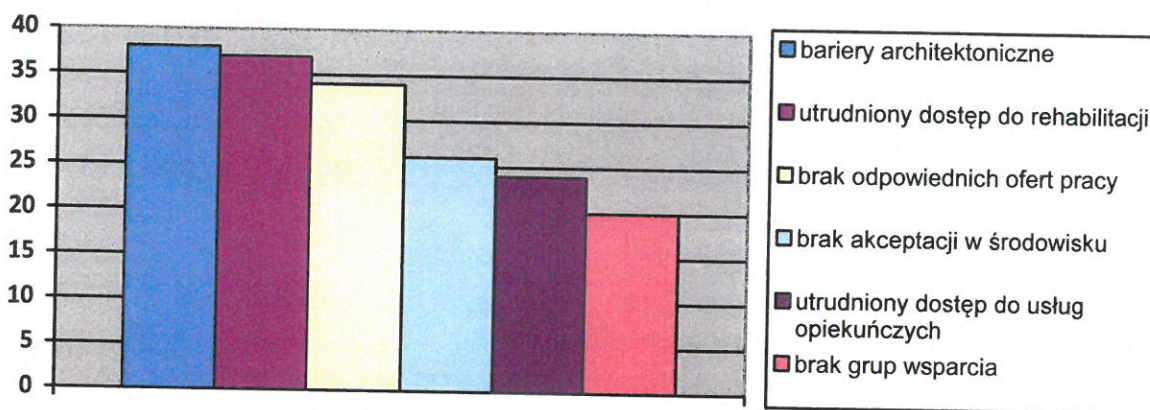
Tab. 8. Problemy osób niepełnosprawnych.

Problemy	Ilość odpowiedzi
bariery architektoniczne	38
utrudniony dostęp do rehabilitacji	37
brak odpowiednich ofert pracy	34

brak akceptacji w środowisku	26
utrudniony dostęp do usług opiekuńczych	24
brak grup wsparcia.	20

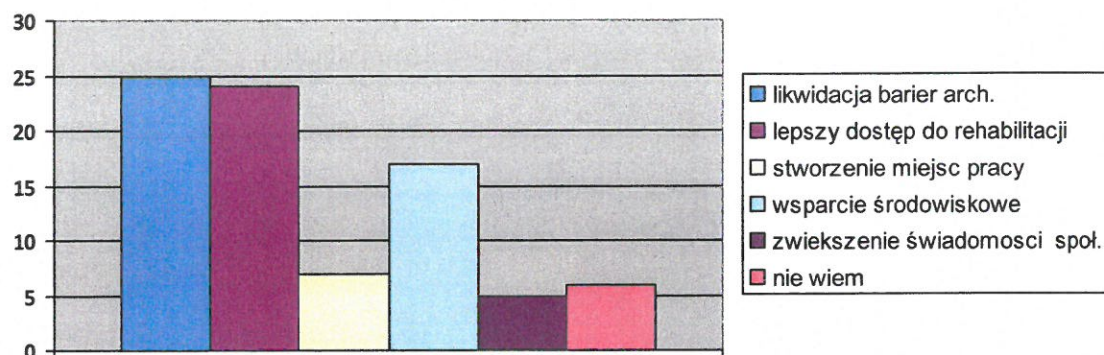
a) **Oczekiwane zmiany i pomoc ułatwiające funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami (można było zaznaczyć kilka odpowiedzi).**

Osoby ankietowane wymieniły następujące czynniki, które ułatwiłyby funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w środowisku:

- likwidacja barier architektonicznych,
- lepszy dostęp do usług rehabilitacyjnych,
- stworzenie miejsc pracy, dofinansowanie do stanowisk dla osób niepełnosprawnych, pozyskiwanie środków z programów i projektów;
- wsparcie środowiska: opieka medyczna, dostęp do placówek opiekuńczych, zainteresowanie OPS, pomoc psychologiczna, doradztwo zawodowe, grupy wsparcia, WTZ, ZAZ,
- zwiększenie świadomości społeczeństwa, edukacja.

Tab. 9. Oczekiwania osób niepełnosprawnych.

Oczekiwana pomoc w funkcjonowaniu	Ilość ankiet
likwidacja barier architektonicznych	25
lepszy dostęp do rehabilitacji	24
stworzenie miejsc pracy	7
wsparcie środowiska	17
zwiększenie świadomości społeczeństwa	5
nie wiem	6

3) Zdrowie.

a) Problemy zdrowotne.

Mieszkańcy najczęściej wymienili problemy następujące zdrowotne:

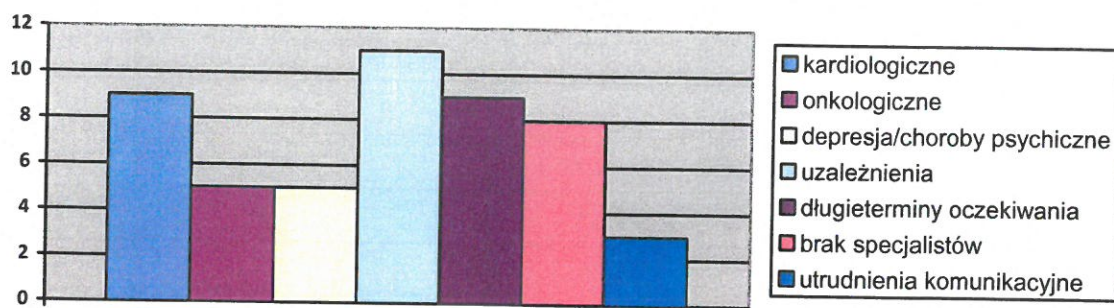
- ✓ kardiologiczne,
- ✓ onkologiczne,
- ✓ depresja/choroby psychiczne,
- ✓ uzależnienia.

Dodatkowo ankietowani zwrócili uwagę na następujące problemy:

- ✓ długie terminy oczekiwania,
- ✓ brak specjalistów, możliwości wykonania badań; mała dostępność usług medycznych,
- ✓ utrudniona komunikacja w związku z dojazdami do specjalistów.

Tab. 10. Problemy zdrowotne.

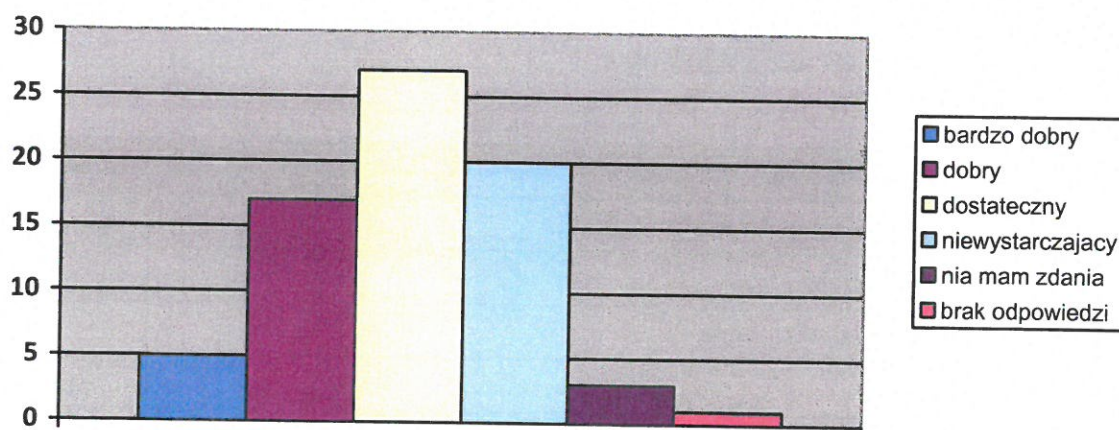
Rodzaj problemu zdrowotnego	Ilość odpowiedzi
kardiologiczne	9
onkologiczne	5
depresja, choroby psychiczne	5
uzależnienia	11
długie terminy oczekiwania	9
brak specjalistów	8
utrudnienia komunikacyjne	3

b) Dostęp do placówek służby zdrowia.

Tab. 11. Dostęp do placówek służby zdrowia.

Dostęp do placówek służby zdrowia	Ilość odpowiedzi
bardzo dobry	5
dobry	17
dostateczny	27
niewystarczający	20
nie mam zdania	3
brak odpowiedzi	1

c) Dostęp do lekarzy specjalistów.

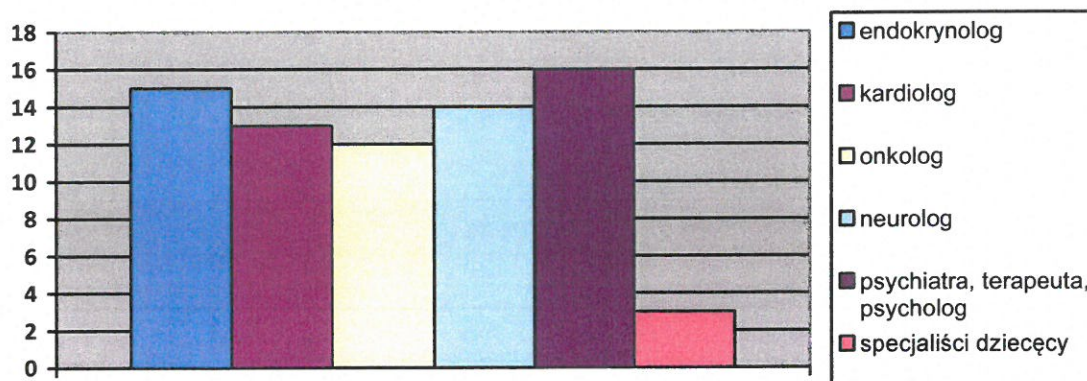
Ankietowani wymienili większość możliwych lekarzy specjalistów, których wg nich brakuje na terenie naszego powiatu, najczęściej wymieniali:

Tab. 12. Dostęp do lekarzy specjalistów.

Lekarz specjalista	Ilość odpowiedzi
endokrynolog	15

kardiolog	13
onkolog	12
neurolog	14
psychiatra, terapeuta, psycholog	16
specjaliści dziecięcy (ogółem)	8

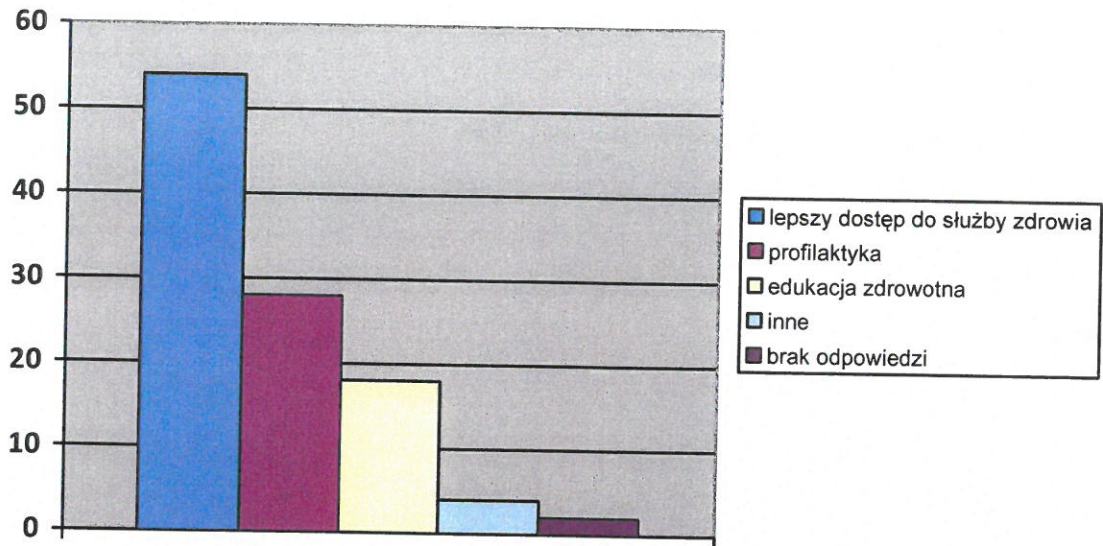
d) **Czynniki warunkujące poprawę stanu zdrowia.**

Wśród czynników, które mogą znacząco wpłynąć na poprawę stanu zdrowia ankietowani wymienili:

- ✓ lepszy dostęp do służby zdrowia,
- ✓ profilaktyka,
- ✓ edukacja zdrowotna.

Tab. 13. Czynniki wpływające na stan zdrowia.

Wpływ na stan zdrowia	Ilość odpowiedzi
lepszy dostęp do służby zdrowia	54
profilaktyka	28
edukacja zdrowotna	18
inne	4
brak odpowiedzi	2

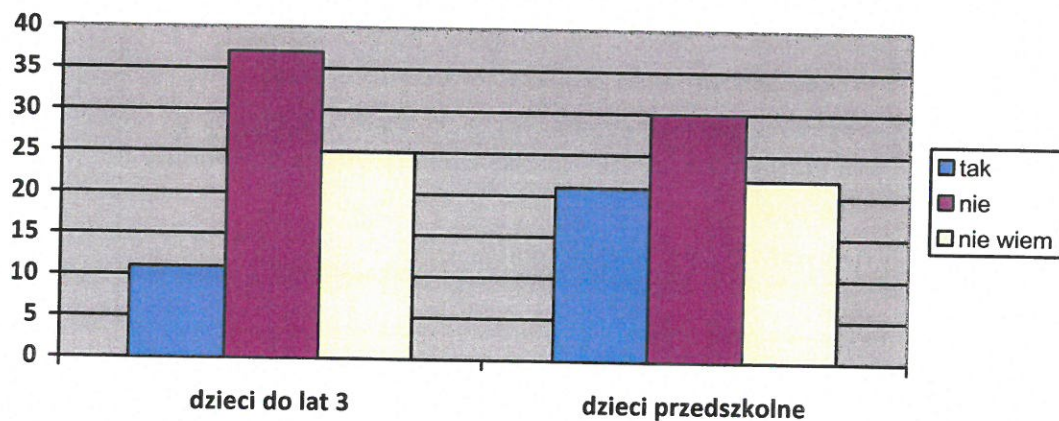

4) **Opieka nad dziećmi do lat trzech i opieka przedszkolna.**

Do ankietowanych skierowano pytanie czy potrzeby w zakresie zapewnienia opieki nad dziećmi do lat 3 i przedszkolnych są zaspokojone.

Tab. 14. Ocena zaspokojenia potrzeb dot. opieki nad dziećmi.

Oferta dla:	tak	nie	nie wiem
dzieci do lat 3	11	37	25
dzieci przedszkolne	21	30	22

a) **Liczba przedszkoli i żłobków na terenie powiatu - stan na 31 października 2020 r.**

- ✓ przedszkola oraz oddziały przedszkolne -19, w tym 4 niepubliczne,
- ✓ żłobki - 4.

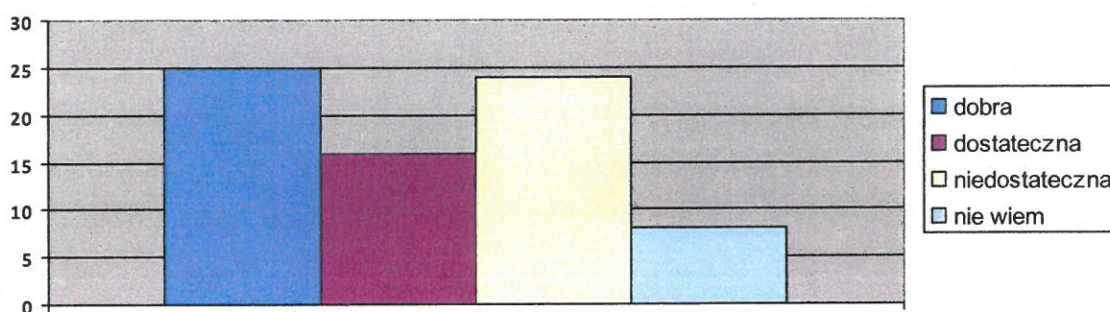

5) Oferta edukacyjna szkół.

Ankietowani ocenili także ofertę edukacyjną szkół funkcjonujących na terenie powiatu.

Tab. 15. Ocena oferty edukacyjnej szkół.

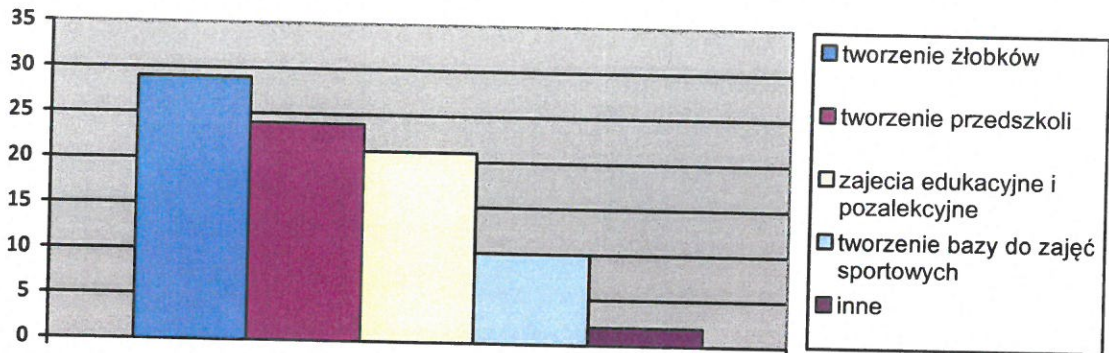
Oferta edukacyjna szkół	dobra	dostateczna	niedostateczna	nie wiem
	25	16	24	8

a) Działania które należy podjąć, aby zaspokoić potrzeby mieszkańców w zakresie opieki nad dziećmi.

Tab. 14. Potrzeby w zakresie opieki nad dziećmi.

Rodzaje działań	Ilość odpowiedzi
tworzenie żłobków	29
tworzenie przedszkoli i oddziałów przedszkolnych (w tym placówek z wydłużonymi godzinami pracy)	24
uruchamianie zajęć edukacyjnych i pozalekcyjnych w szkołach, np. koła zainteresowań, więcej zajęć z psychologiem, logopedą czy pedagogiem, korepetycje dla uczniów na terenie szkoły, większy dostęp do świetlic szkolnych	21
tworzenie bazy do zajęć sportowych	10
inne	2

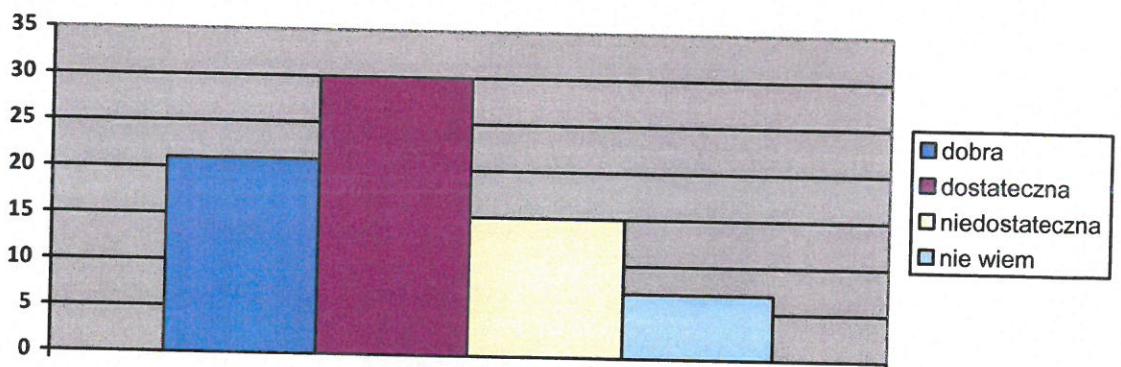

6) Sport i rekreacja.

Podczas badania zadano pytania dotyczące oceny działalności sportowej i rekreacyjnej w powiecie.

Tab. 16. Ocena oferty sportowo-rekreacyjnej.

Oferta sportowa i rekreacyjna	dobra	dostateczna	nie dostateczna	nie wiem
	21	30	15	7

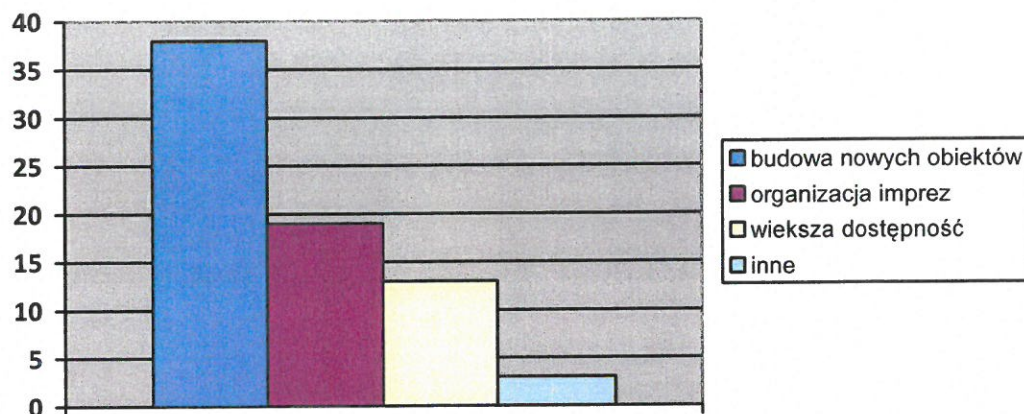
a) Działania, które należy podjąć, aby dostosować ofertę sportową i rekreacyjną do zapotrzebowania mieszkańców?

Tab. 17. Propozycje ankietowanych dot. rozwoju sportu i rekreacji.

Propozycje mieszkańców	Ilość odpowiedzi
budowa nowych obiektów: ścieżki rowerowe, trasy do biegania, boiska, korty, place zabaw wewnętrzne, siłownie, akweny wodne; punkty widokowe	38
organizacja imprez: sportowych, turniejów, konkursów, kulturalnych;	19
większa dostępność i lepsze wykorzystanie istniejących obiektów	13

inne	3
------	---

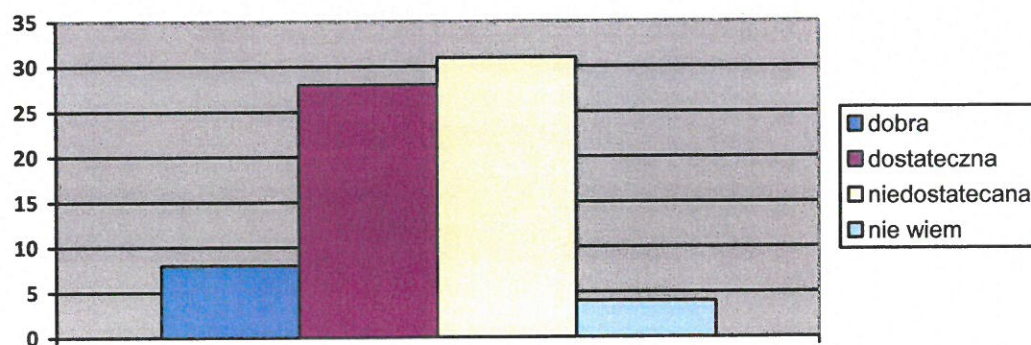

7) Oferta kulturalna.

Do respondentów skierowano pytanie, dotyczące oferty kulturalnej w powiecie.

Tab. 18. Ocena oferty kulturalnej.

Ocena oferty kulturalnej	dobra	dostateczna	nie dostateczna	nie wiem
	8	28	31	4

a) Potrzeby w zakresie instytucji kulturalnych Powiecie Jaworskim.

W trakcie badania mieszkańcy wskazali na rodzaje placówek prowadzących działalność kulturalną, których, ich zdaniem brakuje.

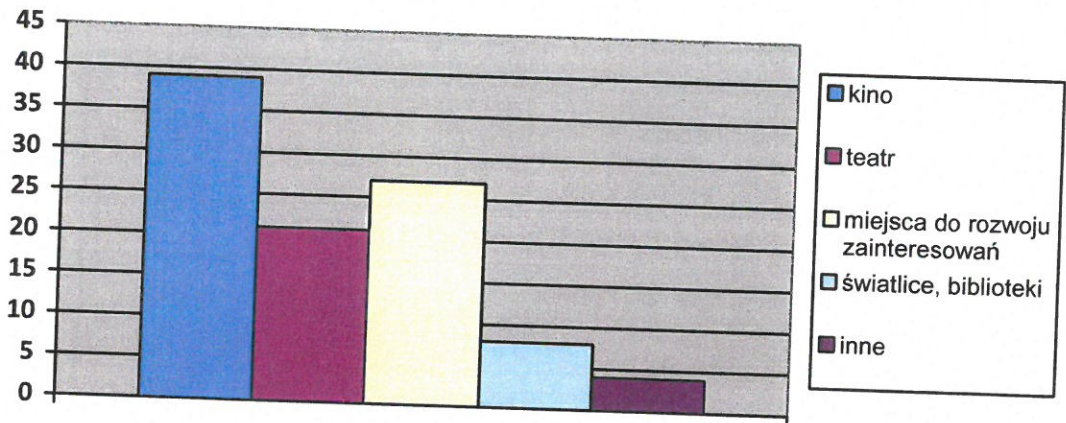
Tab. 19. Propozycje ankietowanych w zakresie rozwoju kultury.

Rodzaj instytucji	Ilość odpowiedzi
kino	39
teatr	21
miejsca do rozwoju zainteresowań (teatralne, rękodzieło,	19

taniec, muzyka), miejsca do spotkań dla mieszkańców	
Światlice, biblioteki	8
inne	12

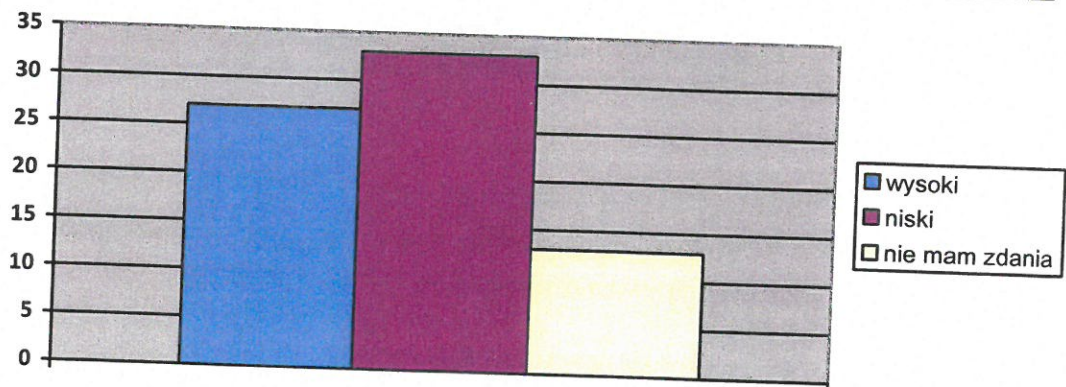

8) **Poczucie bezpieczeństwa.**

W ankiecie zadano pytania dotyczące poczucia bezpieczeństwa oraz czynników, które wpływają na obniżenie jego poziomu. Ankietowani udzielili następujących odpowiedzi:

Tab. 20. Poziom poczucia bezpieczeństwa.

Poziom poczucia bezpieczeństwa	Ilość odpowiedzi
wysoki	27
niski	33
nie mam zdania	13

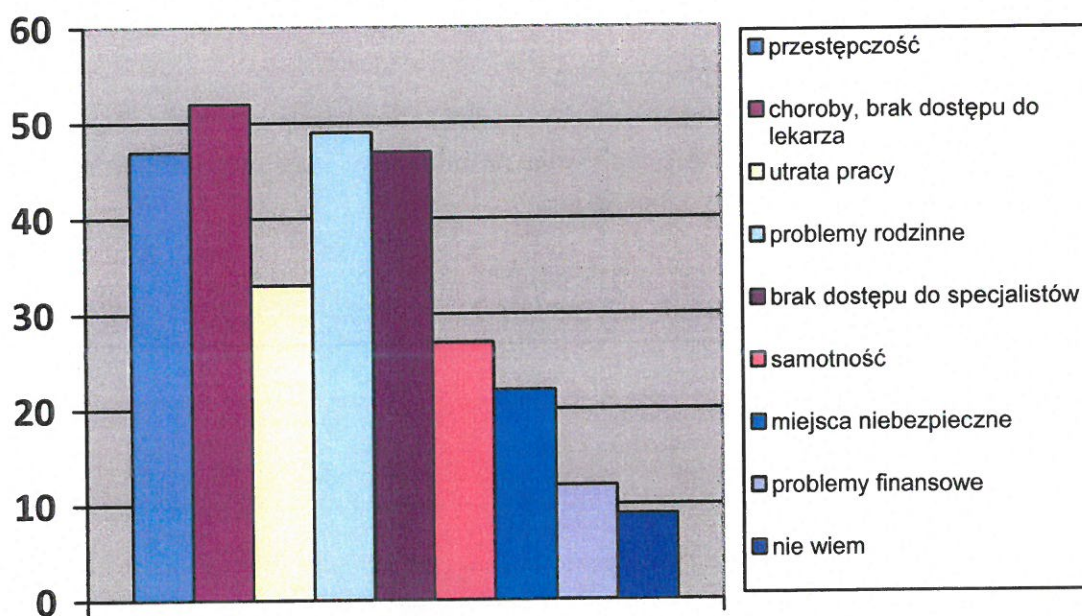

Tab. 21. Czynniki zagrażające poczuciu bezpieczeństwa (można było udzielić kilku odpowiedzi).

Czynniki zagrażające poczuciu bezpieczeństwa	Ilość odpowiedzi
przestępczość (kradzieże, chuligaństwo, rozboje,	47

narkotyki, przemoc, zwłaszcza wśród młodzieży)	
choroby i brak dostępu do lekarza	52
utrata pracy	33
problemy rodzinne (problemy wychowawcze z dziećmi, choroba i niepełnosprawność w rodzinie, przemoc domowa, uzależnienia)	49
brak dostępu do specjalistów	47
samotność	27
dużo miejsc niebezpiecznych	22
problemy finansowe	12
nie wiem	9

9) **Problem wykluczenia społecznego.**

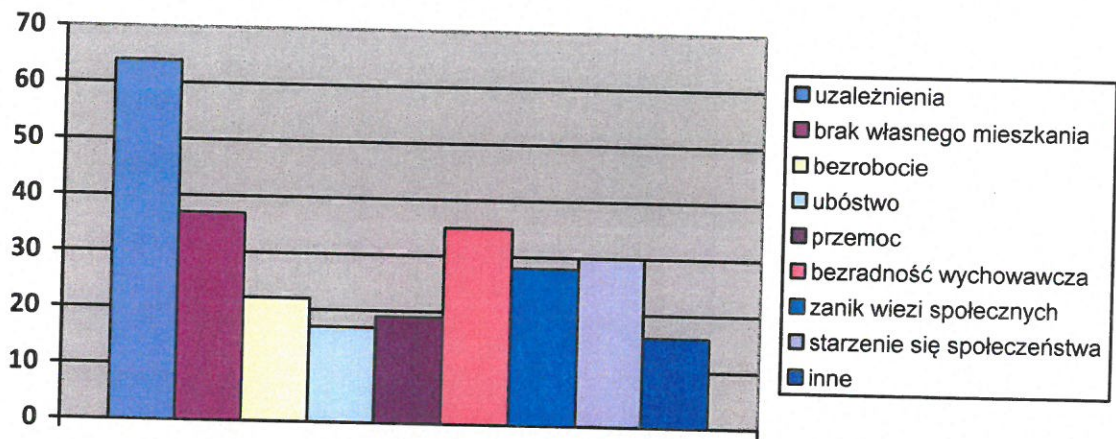
Ankietowani określili najbardziej niekorzystne zjawiska społeczne, które dostrzegają w swoim otoczeniu.

Tab. 22. Zjawiska niekorzystne w powiecie.

Niekorzystne zjawiska społeczne	Ilość odpowiedzi
uzależnienia	64
brak własnego mieszkania	37
bezrobocie	22

ubóstwo	17
przemoc	19
bezzadność wychowawcza	8
zanik więzi społecznych	28
starzenie się społeczeństwa	10
inne (np. znieczulica społeczna, wzrost poziomu agresji wśród dzieci i młodzieży).	36

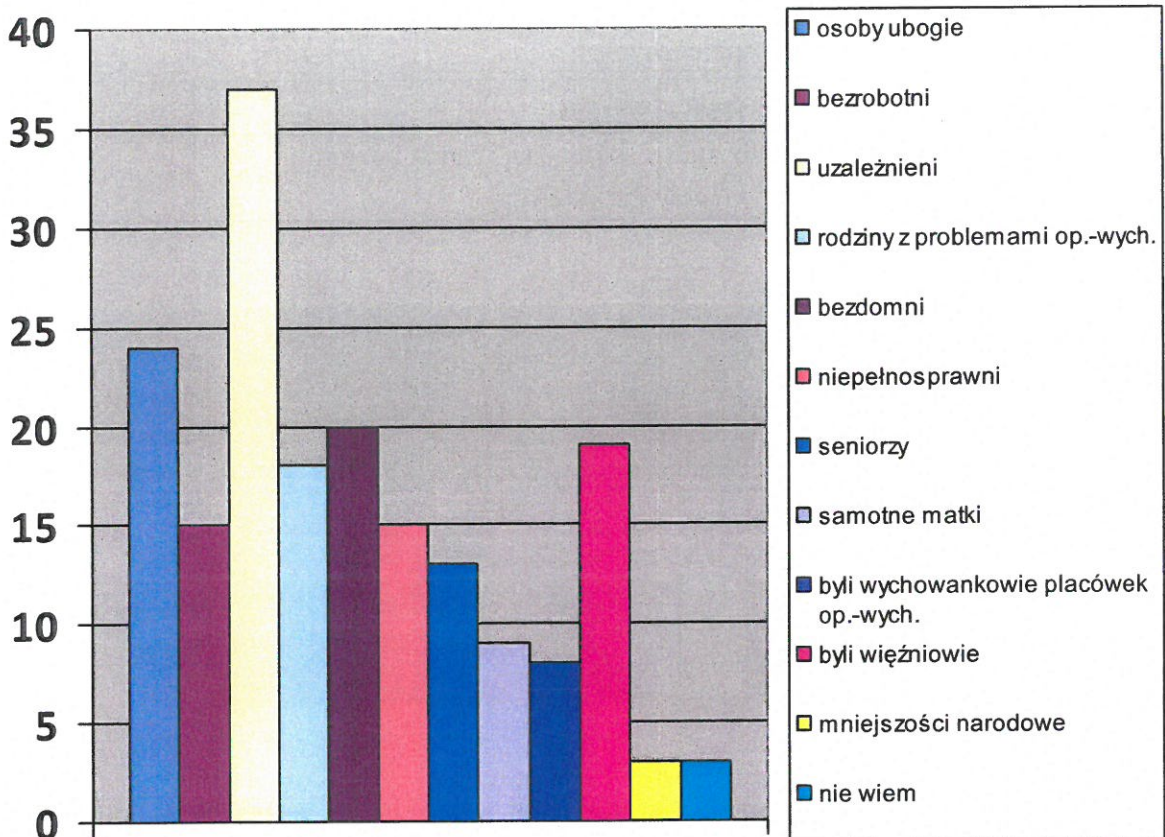
- a) Grupy społeczne najbardziej narażone na wykluczenie społeczne (można było udzielić kilku odpowiedzi).

Tab. 23. Osoby zagrożone wykluczeniem.

Osoby zagrożone wykluczeniem	Ilość odpowiedzi
osoby ubogie	24
bezrobotne	15
uzależnieni	37
rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	8
bezdomni	20
niepełnosprawni	15
starsze	13
samotne matki	9
byli wychowankowie placówek op.-wych.	8
byli więźniowie	19
mniejszości narodowe	3

nie wiem	3
----------	---

b) Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Zapytano ankietowanych o to czy wiedzą gdzie szukać pomocy (nie tylko finansowej). Większość odpowiedziała twierdząco – 68, natomiast 5 ankietowanych nie potrafiło wskazać odpowiedniego miejsca.

c) Znajomość instytucji pomocowych.

Instytucje, które zdaniem respondentów, mogą pomóc w rozwiązaniu lokalnych problemów społecznych (można było udzielić kilku odpowiedzi):

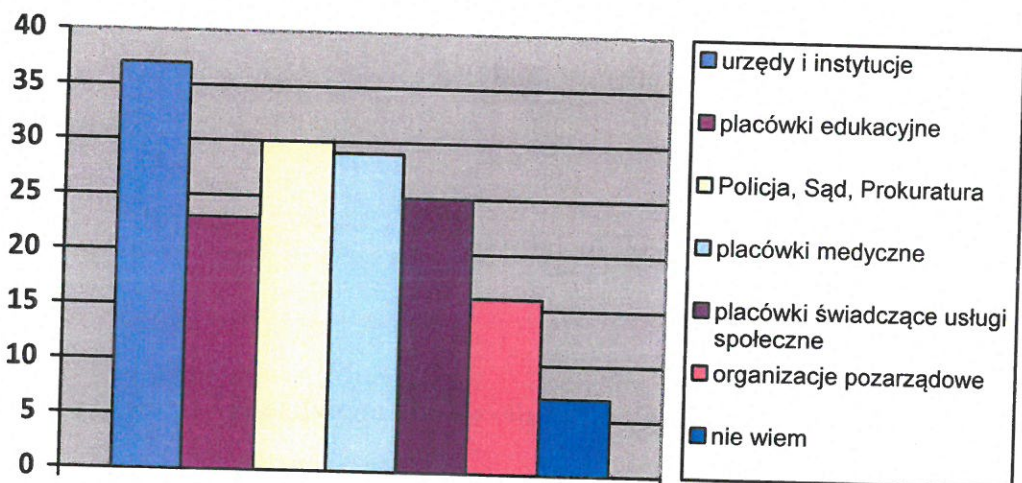
- ✓ urzędy i instytucje: PCPR, ośrodki pomocy społecznej, urząd pracy, urzędy miejskie i gminy, Starostwo Powiatowe,
- ✓ placówki edukacyjne: szkoły, żłobki, przedszkola, placówki opiekuńczo- wychowawcze,
- ✓ Policja, Sądy, Prokuratura
- ✓ placówki medyczne: szpitale, ośrodki lecznicze, oddziały psychiatryczne i odwykowe, poradnie,

- ✓ placówki świadczące usługi społeczne, w tym ośrodki wsparcia, WTZ, świetlice socjoterapeutyczne, domy pomocy społecznej, domy dziecka,
- ✓ organizacje pozarządowe.

Tab. 24. Znajomość instytucji pomocowych.

Instytucje	Ilość odpowiedzi
urzędy i instytucje	37
placówki edukacyjne	23
Policja, Sądy Prokuratura	30
placówki medyczne	29
placówki świadczące usługi społeczne	25
organizacje pozarządowe	16
nie wiem	7

d) **Rodzaje pomocy (pozafinansowej) i wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (można było udzielić kilku odpowiedzi).**

Tab. 25. Znajomość rodzajów pomocy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Rodzaj pomocy	Ilość odpowiedzi
prawna	53
psychologiczna/terapeutyczna (dla dorosłych i dzieci)	68
logopedyczna	16
doradztwo zawodowe	12
pedagogiczne	14

pomoc w sytuacjach o charakterze przemocowym (np. interwencja policji, udzielenia pomocy medycznej i psychologicznej)	9
interwencja kryzysowa (np. schronienie)	9
opieka wytnieniowa (np. mieszkania chronione dla osób niepełnosprawnych, usług transportowych, ośrodków do tymczasowej opieki nad osobami chorymi)	9
nie wiem	5

e) Problemy mieszkaniowe.

W powiecie obserwuje się wciąż duże braki, jeżeli chodzi o potrzeby mieszkaniowe mieszkańców. Dotyczy to zwłaszcza gmin wiejskich, gdzie praktycznie nie przybywa mieszkań, a wręcz ubywa. Brak mieszkania jest jednym z głównych powodów problemów rodzinnych, kłopotów edukacyjnych dzieci, a niejednokrotnie przyczynia się do bezdomności. Jest to problem, który należy jak najszybciej rozwiązać.

Lokale komunalne i socjalne na terenie powiatu.

Liczba lokali komunalnych:

2017 r.	2013
2018 r.	1961
2019 r.	1945

Liczba lokali socjalnych:

2017 r.	77
2018 r.	76
2019 r.	73

Liczba osób oczekujących na mieszkanie:

2017 r.	165
2018 r.	166
2019 r.	149

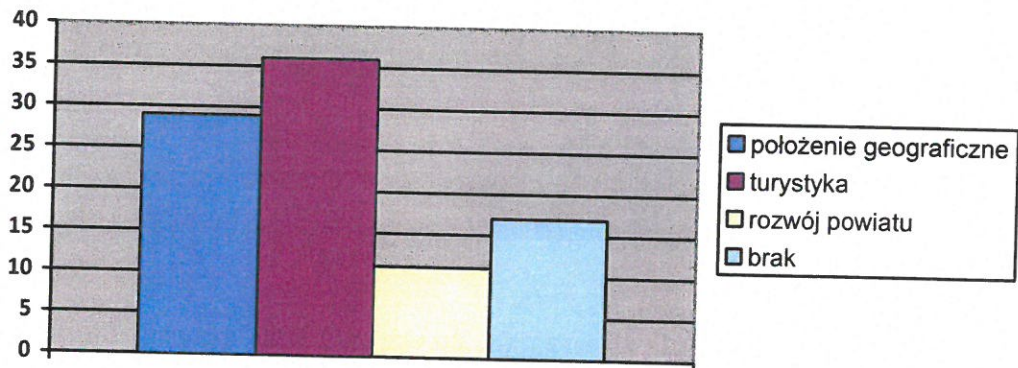

- c) **rozwój powiatu:** ścieżki rowerowe, komunikacja miejska, nowe zakłady pracy np. fabryka Mercedesa, coraz bardziej atrakcyjny rynek pracy.

Wśród ankietowanych 17 osób nie potrafi wskazać atutów powiatu bądź twierdzi, że ich brak.

Tab. 29. Atuty powiatu.

Atuty powiatu	Ilość odpowiedzi
położenie geograficzne	29
turystyka	36
rozwój powiatu	11
brak	17

- a) **Czynniki ograniczające możliwości rozwojowe powiatu:**

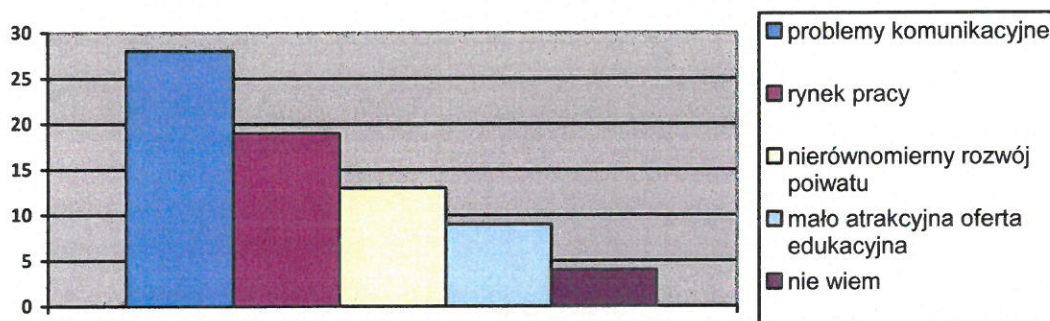
Wśród ograniczeń wpływających znacząco na rozwój powiatu, a tym na jakość życia ankietowani wymienili:

- ✓ **problemy komunikacyjne**, w tym brak transportu publicznego, brak połączeń między miejscowościami powiatu, zły stan dróg,
- ✓ **rynek pracy** w tym brak nowych miejsc pracy (zwłaszcza w gminach wiejskich), niskie zarobki, możliwości zatrudnienia nieadekwatne do posiadanych kwalifikacji, wyjazd z powiatu młodych osób w poszukiwaniu pracy, trudności z dojazdem do pracy,
- ✓ **nierównomierny rozwój powiatu:** brak nowych inwestycji na terenach wiejskich, brak obiegu informacji z władzą miasta, brak operatywności władzy,
- ✓ **mało atrakcyjna oferta rekreacyjna i edukacyjna**, w tym brak miejsc rekreacyjnych dla dzieci, ograniczona oferta edukacyjna (zbyt mało żłobków i przedszkoli, mały wybór kierunków kształcenia w szkołach zawodowych, brak kina,
- ✓ **brak mieszkań**, zwłaszcza w gminach wiejskich i dla osób niepełnosprawnych,

Tab. 30 .Ograniczenia powiatu.

Ograniczenia powiatu	Ilość odpowiedzi
problemy komunikacyjne	28
rynek pracy	19
nierównomierny rozwój powiatu	13
mało atrakcyjna oferta rekreacyjna i edukacyjna	9
nie wiem	4

b) Działania zmierzające do wzrostu poziomu rozwoju powiatu.

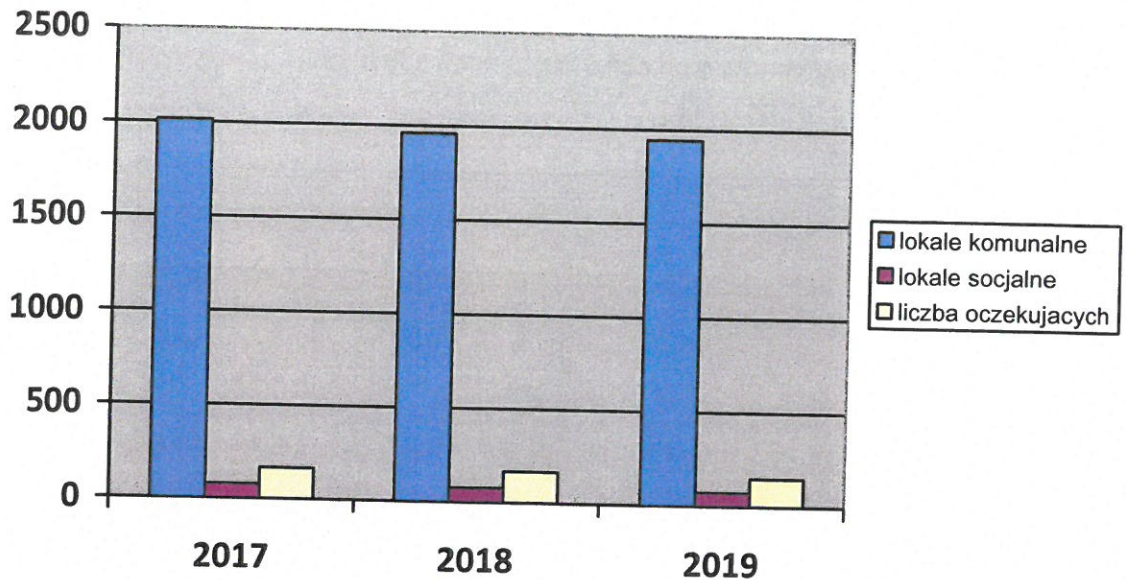
Według ankietowanych warto zwrócić uwagę na (można było wskazać kilka odpowiedzi):

- ✓ poprawę komunikacji w powiecie, w tym poprawę połączeń pomiędzy miejscowościami na terenie powiatu, stanu dróg, zwiększenie dostępności do szybkiego internetu i telefonii komórkowej,
- ✓ podejmowanie inwestycji pod nowe miejsca pracy, zwłaszcza na terenach wiejskich,
- ✓ rewitalizacja zabytków znajdujących się na terenie gmin powiatu, parków, elewacji budynków oraz infrastruktury rekreacyjnej w tym np. Jawornika, kortów tenisowych, boisk sportowych,
- ✓ stworzenie nowych miejsc integracji społecznej w tym: placów zabaw dla dzieci, parków linowy, boiska sportowe, organizowanie imprez lokalnych,
- ✓ zwiększenie ilości działań promocyjnych i informacyjnych powiatu.

Tab. 40 . Propozycje działań sprzyjających rozwojowi powiatu.

Propozycje działań	Ilość odpowiedzi
poprawa komunikacji	37
inwestycje	27
rewitalizacja	22

10) Organizacje pozarządowe.

Podczas badania ustalono, iż respondenci uważają, że na terenie powiatu jest zdecydowanie za mało organizacji, działających na rzecz lokalnej społeczności. Znaczna część badanych nie potrafiła wymienić z nazwy żadnego stowarzyszenia czy fundacji. Jednocześnie ankietowani w większości nie wykazują chęci działania w takiej organizacji.

Tab. 26. Ocena ilości organizacji pozarządowych.

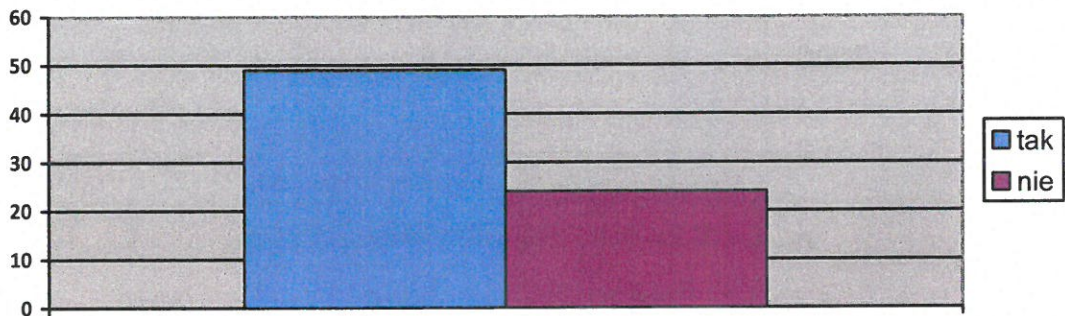
Czy na terenie Powiatu Jaworskiego funkcjonuje wystarczająca ilość organizacji pozarządowych?	Ilość odpowiedzi
tak	12
nie	61

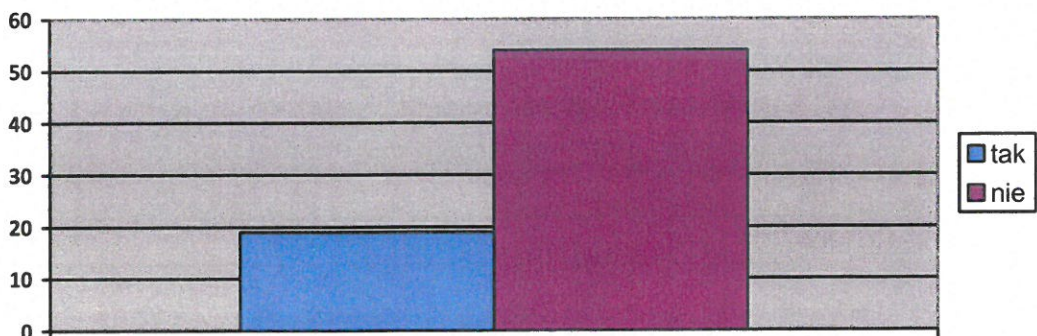
Tab. 27. Znajomość organizacji pozarządowych na terenie powiatu.

Czy potrafi Pani/Pan wymienić jakąś organizację pozarządową działającą na rzecz lokalnej społeczności?	Ilość odpowiedzi
tak	49
nie	24

Tab. 28. Zaangażowanie w działalność organizacji pozarządowych.

Czy wyraża Pani/Pan chęć pracy w takiej organizacji pozarządowej?	Ilość odpowiedzi
tak	19
nie	54

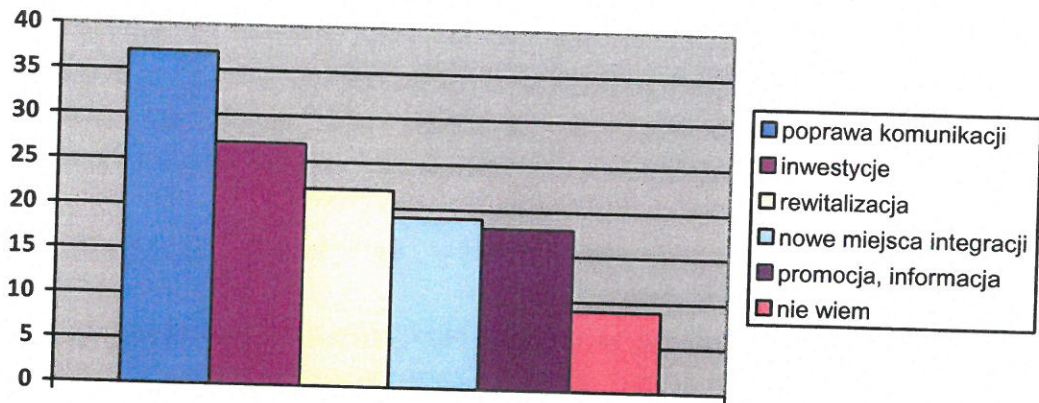
11) Atuty Powiatu Jaworskiego.

Na pytanie co jest atutem powiatu respondenci udzielili następujących odpowiedzi (można było wskazać kilka):

- położenie geograficzne** w tym: położenie w centrum województwa, krajobraz, ukształtowanie terenu, żyzne gleby; usytuowanie drogi S3,
- walory turystyczno-przyrodnicze:** kościół Św. Marcina, kościół Pokoju, baszta Strzegomska, Wąwóz Myśliborski, park Krajobrazowy Chełmy, imprezy cykliczne np. Targi Chleba, Dni Jawora, Święto pierogów, Castel Party,

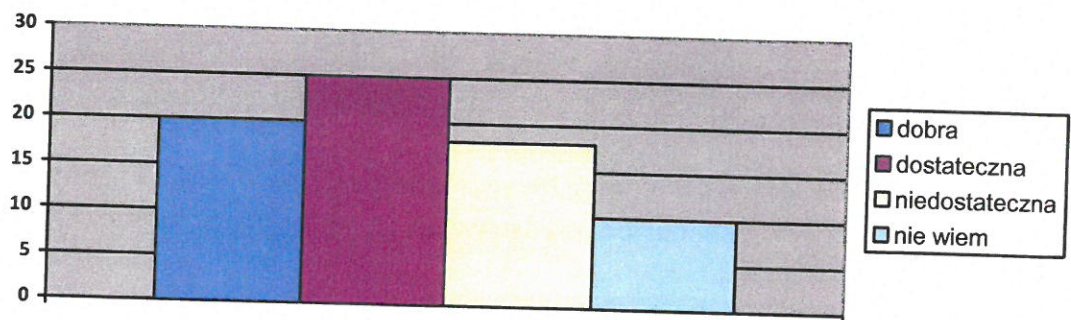
nowe miejsca integracji społecznej	19
działania promocyjne, informacyjne	18
nie wiem	9

12) **Komunikacja między władzami samorządowymi a mieszkańcami.**

Tab. 41. Ocena komunikacji pomiędzy mieszkańcami a władzami.

Komunikacja między władzami samorządowymi, a mieszkańcami:	Ilość odpowiedzi
dobra	20
dostateczna	25
niedostateczna	18
nie wiem	10

Do działań mogących usprawnić przepływ informacji mieszkańcy wymienili przede wszystkim zamieszczanie informacji na tablicach informacyjnych, w lokalnej telewizji, stronach internetowych, portalach społecznościowych oraz organizowanie spotkań z mieszkańcami, różnych imprez o charakterze integracyjnym, wydawanie biuletynu informacyjnego.

13) **Propozycje mieszkańców Powiatu Jaworskiego w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.**

W trakcie badania poproszono respondentów o sugestie dotyczące rozwiązania wskazanych przez nich problemów. Poniżej prezentowane są propozycje mieszkańców Powiatu Jaworskiego w tym zakresie.

- a) **inwestycje:** budowa obiektów usługowych, remont dróg i chodników, rozwój komunikacji publicznej, budowa placów zabaw i boisk, nowe inwestycje w powiecie pod nowe stanowiska pracy, rozwój mieszkalnictwa komunalnego, rozwój infrastruktury powiatu, rozwój źródeł energii odnawialnej,
- b) **pozyskiwanie środków finansowych** w ramach funduszy unijnych i krajowych,
- c) **wsparcie instytucjonalne:** jadłodajnie, zwiększenie opieki nad rodzinami z dziećmi, większa liczba aktywność asystentów rodzin, aktywizowanie osób nieporadnych życiowo, zwiększenie opieki nad osobami niepełnosprawnymi, rozwój opieki zdrowotnej (większa ilość specjalistów i dostęp do nich, profilaktyka), tworzenie miejsc dla niepełnosprawnych dziennych i całodobowych, utrzymanie dps, ośrodków wsparcia, placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- d) **rozwój rynku pracy:** tworzenie miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami, pomoc osobom zakładającym własną działalność, tworzenie zakładów aktywności zawodowej, zwiększenie miejsc w warsztacie terapii zajęciowej,
- e) **zatrudnianie wysoko wykwalifikowanych kadry** świadczącej usługi na rzecz mieszkańców, dofinansowanie do szkoleń dla kadr, zatrudnianie specjalistów w szkołach
- f) **integracja społeczności:** imprezy plenerowe, spotkania integracyjne, dodatkowe zajęcia dla młodzieży i seniorów, rozwój ośrodków kultury i innych miejsc, które mogą prowadzić działalność kulturalną np. bibliotek,
- g) **rozwój współpracy pomiędzy powiatem a gminami**, większa ilość wspólnych przedsięwzięć, lepsza wymiana informacji.

2. Analiza danych zabranych z ankiet oraz z materiałów udostępnionych przez urzędy i instytucje.

W celu zebrania danych skierowano do urzędów, instytucji oraz organizacji pozarządowych zapytania dotyczące problematyki społecznej. Na podstawie zebranych danych ustalono rodzaje występujących problemów, ich przyczyny, sposoby i potrzeby w zakresie ich rozwiązywania. Dane zostały pogrupowane wg rodzaju źródła informacji.

2.1 Ośrodki pomocy społecznej.

Gminne i miejskie ośrodki pomocy społecznej to jednostki organizacyjne samorządu gminnego wykonujące zadania z zakresu pomocy społecznej w gminie. Wynika to z art. 110 ust.1 ustawy o pomocy społecznej (tj. Dz.U. 2020 poz. 1876).

Na terenie Powiatu Jaworskiego działa sześć ośrodków: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaworze, Gminno-Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolkowie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Męcince, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we Mściwojowie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Paszowicach oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wądrożu Wielkim. Każdy z nich, realizując swoje zadania, udziela pomocy i wsparcia w przezwyciężeniu problemów i trudnych sytuacji życiowych osobom, które nie są w stanie same ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc ta świadczona jest w formach pieniężnych i niepieniężnych, za pośrednictwem wysoko wykwalifikowanej kadry zawodowej.

1) Istotne problemy społeczne występujące na terenie Powiatu Jaworskiego.

Na podstawie danych uzyskanych podczas analizy materiałów otrzymanych z ośrodków pomocy społecznej ustalono, że do najważniejszych problemów społecznych Powiatu Jaworskiego należy zaliczyć:

- a) starzenie się społeczeństwa,
- b) zwiększającą się liczbę chorych i niepełnosprawnych osób,
- c) ubóstwo,
- d) bezrobocie,
- e) bezdomność,
- f) przemoc,
- g) trudny dostęp do specjalistycznych usług zdrowotnych,
- h) brak mieszkań, w tym mieszkań chronionych,
- i) zapewnienie pomocy i opieki osobom starszym, niepełnosprawnym,
- j) brak wykwalifikowanej kadry zawodowej, realizującej zadania z zakresu pomocy społecznej,
- k) brak połączeń komunikacyjnych typu PKS, BUS czy kolej,
- l) zbyt niskie nakłady finansowe na rozwój kadry zawodowej oraz instytucji pomocy społecznej,

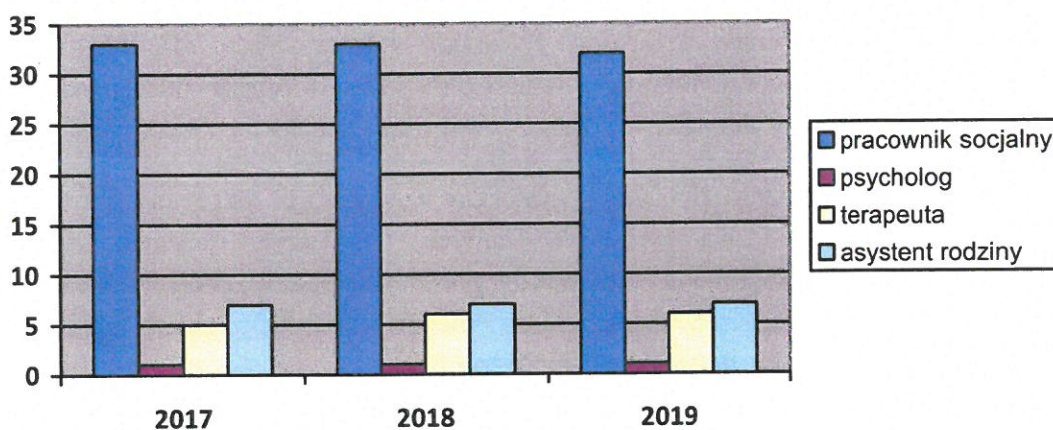

- m) brak miejsc spotkań dla młodzieży, seniorów oraz ofert spędzania wolnego czasu,
- n) brak możliwości dojazdów do szkół ponadpodstawowych, w obrębie powiatu, ale także spoza powiatu,
- o) ograniczony dostęp do Internetu w rejonach podgórskich.

2) **Liczba osób zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej na terenie Powiatu Jaworskiego w latach 2017-2019 (z uwzględnieniem stanowisk związanych z bezpośrednim kontaktem z beneficjentem pomocy społecznej).**

Tab. 42. Zatrudnienie specjalistów w jednostkach pomocy społecznej.

Liczba osób zatrudnionych	2017	2018	2019
pracownik socjalny	33	33	32
psycholog	4	4	4
pedagog	1	1	1
terapeuta	5	6	6
asystent rodziny	7	7	7

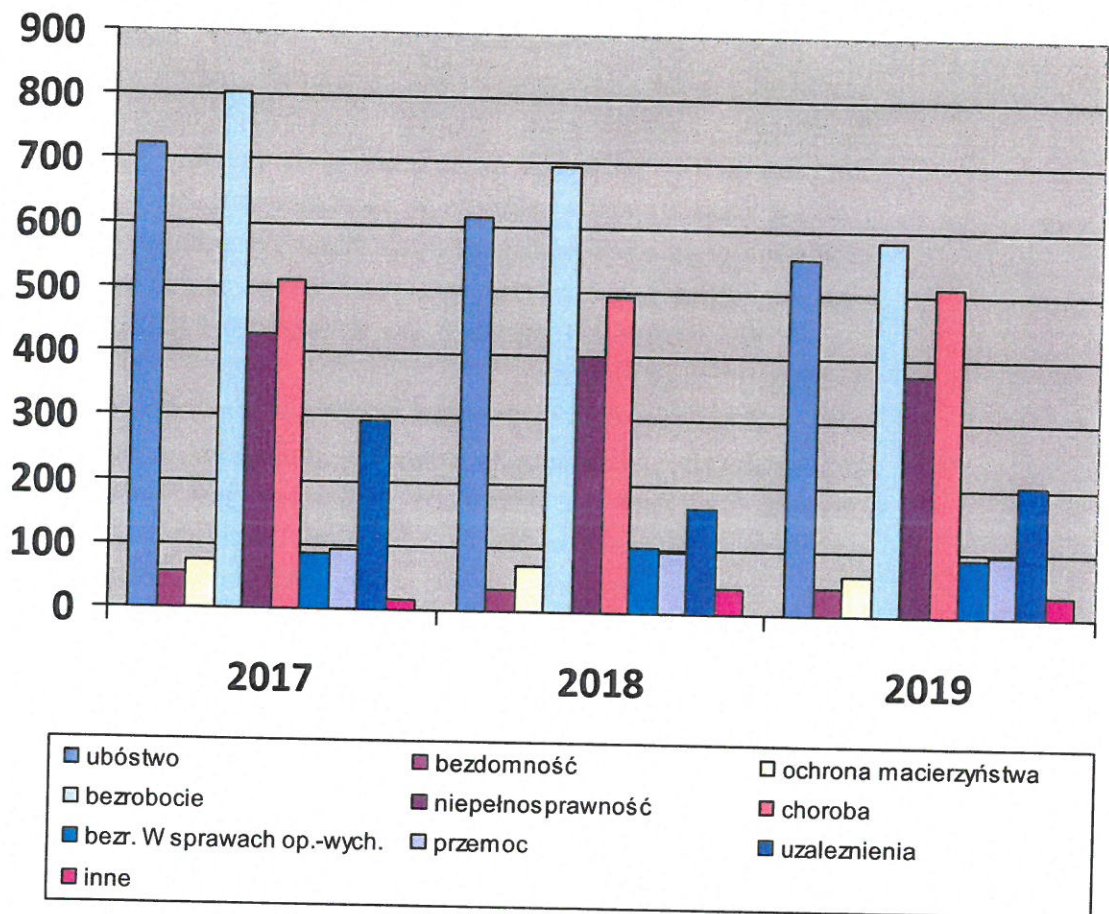
3) **Najczęstsze przyczyny korzystania z pomocy w latach 2017-2019 (z liczbą udzielonych świadczeń).**

Tab. 43. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej.

Przyczyna korzystania z pomocy	2017	2018	2019
ubóstwo	723	616	556
bezdomność	55	33	43
potrzeba ochrony macierzyństwa	75	72	63
bezrobocie	803	694	583

niepełnosprawność	429	400	374
długotrwała lub ciężka choroba	512	494	512
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	88	103	90
przemoc w rodzinie (procedura niebieskiej karty)	92	95	97
alkoholizm/uzależnienia	295	166	205
inne (np. zdarzenia losowe, trudności po zwolnieniu z zakładu karnego)	15	39	35

3a) **Przemoc.**

Przemoc jest definiowana jako intencjonalne działanie lub zaniechanie jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody. O przemoc możemy mówić wtedy, gdy zostaną spełnione następujące warunki:

- ✓ jest to intencjonalne działanie lub zaniechanie działania,
- ✓ jedna osoba ma wyraźną przewagę nad drugą,

- ✓ działanie lub zaniechanie jednej osoby narusza prawa i dobra osobiste drugiej,
- ✓ osoba wobec której stosowana jest przemoc, doznaje cierpienia i szkód fizycznych i psychicznych.

W działaniach z zakresu pomocy społecznej dominuje przemoc domowa. Jest to zjawisko społeczne zachodzące, gdy członek rodziny, np. mąż, żona lub inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca, próbuje zdominować fizycznie lub psychicznie drugiego partnera, dzieci, rodziców, dziadków, teściów itp., używając przewagi fizycznej, gróźb, szantażu, w celu zranienia moralnie lub fizycznie. Przemoc domowa jest przestępstwem. Określonym w polskim kodeksie karnym jako przestępstwo znęcania się nad rodziną.

Do zadań samorządu, i to na każdym jego szczeblu, należy przeciwdziałanie przemocy. Na poziomie gminy przeciwdziałaniem przemocy zajmuje się zespół interdyscyplinarny, składający się z przedstawicieli: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych, kuratorzy sądowi oraz przedstawiciele instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy.

We wszystkich gminach na terenie Powiatu Jaworskiego działają zespoły interdyscyplinarne.

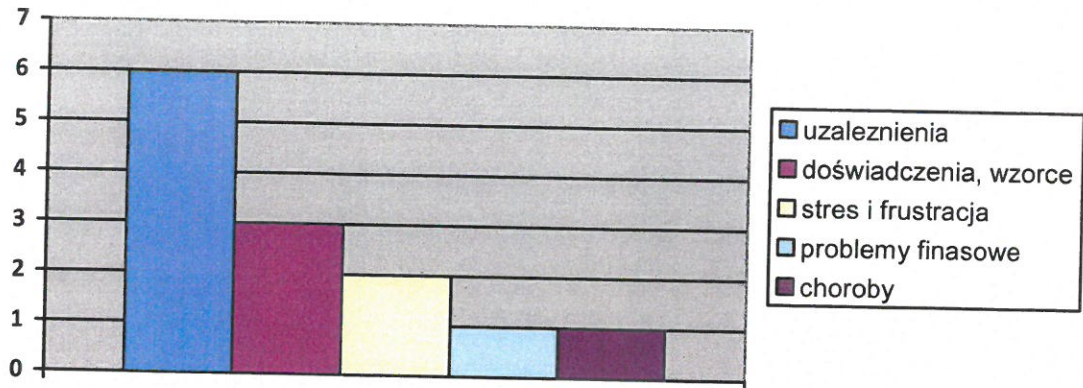
Z przeprowadzonych badań wynika, iż zjawisko przemocy jest często występującym problemem w Powiecie Jaworskim. Z otrzymanych danych wynika, że problem przemocy rodzinnej jest coraz poważniejszym problemem. Zjawisko nasila się, a jej formy są coraz bardziej wyrafinowane. Właściwe postępowanie, oparte o wykwalifikowaną kadrę i dostępność jest podstawowym sposobem, aby to zjawisko zminimalizować w jak największym stopniu.

a) Przyczyny występowania przemocy w rodzinie.

Tab. 44. Przyczyny przemocy.

Przyczyna	Ilość odpowiedzi
uzależnienia	6
doświadczenia i wzorce z domu rodzinnego	3
stres i frustracja	2
problemy finansowe	1
choroby	1

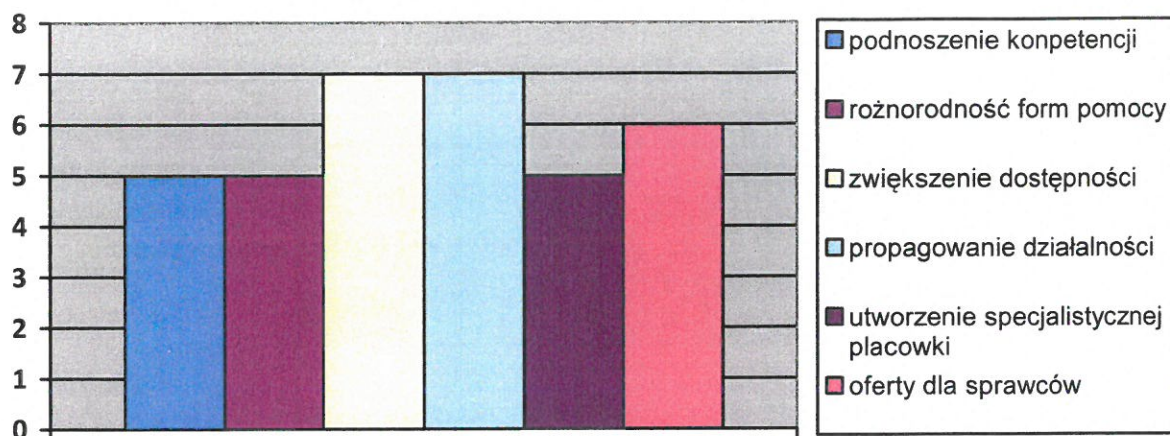

- b) **Ofiary przemocy.** Najczęściej ofiarami przemocy wg zebranych danych są:
- ✓ kobiety,
  - ✓ dzieci,
  - ✓ osoby starsze i chore.
- c) **Rodzaje wsparcia dla ofiar i sprawców przemocy w gminach na terenie powiatu Jaworskiego.**
- ✓ Gminne Zespoły Interdyscyplinarne wraz z punktami konsultacyjnymi dla ofiar przemocy,
  - ✓ bezpłatne poradnictwo prawne i psychologiczne,
  - ✓ zajęcia korekcyjno-edukacyjne oraz terapeutyczne dla sprawców przemocy,
  - ✓ poradnie rodzinne (Jawor, Męcinka),
  - ✓ Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w PCPR w Jaworze,
- d) **Działania podnoszące efektywność przeciwdziałania przemocy.**

W trakcie badania zadano pytania dotyczące działań, które powinny być podjęte, aby pomoc zarówno ofiarom, jak i sprawcom przemocy domowej, była bardziej skuteczna, a tym samym aby dochodziło do zminimalizowania tego bardzo niekorzystnego zjawiska.

Tab. 45. Działania zwiększające efektywność przeciwdziałania przemocy.

Rodzaj działania	Ilość odpowiedzi
stałe podnoszenie kompetencji kadry instytucji pomocowych	5
zwiększenie różnorodności form pomocy	5
zwiększenie dostępności różnych form pomocy i wsparcia	7
propagowanie działań dot. przeciwdziałaniu przemocy	7
utworzenie w powiecie specjalistycznego ośrodka dla ofiar przemocy	5
zwiększenie oferty pomocy dla sprawców przemocy	6

2.2. Sytuacja osób bezrobotnych.

1) Charakterystyka osób bezrobotnych.

Tab. 46. Liczba osób zarejestrowanych, jako bezrobotne w Powiecie Jaworskim w latach 2017-2019.

DANE		2017	2018	2019
Wiek	18-24 lat	227	229	185
	25-34 lat	656	554	467
	35-44 lat	462	467	434
	45-54 lat	384	330	279
	55-59 lat	284	241	209
	60 lat i więcej	141	135	124
Płeć	kobieta	1134	1087	935
	mężczyzna	1020	869	763
Wykształcenie	gimnazjalne i poniżej	732	635	521
	zasadnicze zawodowe	607	581	523
	policealne i średnie zawodowe	432	393	339
	średnie ogólnokształcące	191	179	144
	wyższe	192	168	171
Okres pozostawania bez pracy	do 1 miesiąca	251	201	191
	1-3 miesiące	439	377	290
	3-6 miesięcy	314	272	243

	6-12 miesięcy	329	357	273
	12-24 miesięcy	341	311	299
	powyżej 24 miesięcy	480	438	402
Staż pracy	do roku	378	363	316
	1-5 lat	581	549	480
	5-10 lat	372	374	306
	10-20 lat	378	318	277
	20-30 lat	188	147	139
	30 i więcej	58	45	41
	bez stażu	199	160	139

Tab. 47. Liczba osób zarejestrowanych, jako osoby poszukujące pracy.

DANE		2017	2018	2019
Wiek	18-24 lat	6	2	5
	25-34 lat	13	10	11
	35-44 lat	12	18	13
	45-54 lat	14	7	7
	55-59 lat	13	8	4
	60 lat i więcej	15	17	17
Płeć	Kobieta	28	28	21
	Mężczyzna	45	34	36
Wykształcenie	Gimnazjalne i poniżej	29	23	19
	Zasadnicze zawodowe	20	17	16
	Policealne i średnie zawodowe	18	16	17
	Średnie ogólnokształcące	2	2	1
	Wyższe	4	4	4
Okres pozostawania bez pracy	Do 1 miesiąca	7	8	14
	1-3 miesiące	12	7	6
	3-6 miesięcy	10	6	4
	6-12 miesięcy	3	4	3
	12-24 miesięcy	4	4	1
	Powyżej 24 miesięcy	37	33	29

Staż pracy	Do roku	15	13	13
	1-5 lat	16	15	16
	5-10 lat	7	5	9
	10-20 lat	10	7	4
	20-30 lat	12	8	6
	30 i więcej	0	2	0
	Bez stażu	13	12	9

Tab. 48. Liczba osób bezrobotnych pobierających zasiłek w Powiecie Jaworskim w latach 2017-2019.

DANE		2017	2018	2019
Wiek	18-24 lat	23	27	16
	25-34 lat	149	123	101
	35-44 lat	97	98	86
	45-54 lat	80	54	46
	55-59 lat	48	31	47
	60 lat i więcej	27	23	18
Płeć	kobieta	226	213	186
	mężczyzna	198	153	128
Wykształcenie	gimnazjalne i poniżej	66	67	55
	zasadnicze zawodowe	34	97	104
	policealne i średnie zawodowe	106	103	77
	średnie ogólnokształcące	130	29	25
	wyższe	88	60	53
Okres pozostawania bez pracy	do 1 miesiąca	66	70	64
	1-3 miesiące	116	83	71
	3-6 miesięcy	87	74	78
	6-12 miesięcy	112	95	105
	12-24 miesięcy	85	107	79
	powyżej 24 miesięcy	87	97	112
Staż pracy	do roku	17	11	12
	1-5 lat	131	147	138
	5-10 lat	145	154	135

	10-20 lat	132	120	123
	20-30 lat	81	62	53
	30 i więcej	40	32	35
	bez stażu	7	1	0

2) **Programy i projekty aktywizacyjne skierowane do osób pozostających bez zatrudnienia w latach 2017-2019.**

Z analizy powyższych tabel wynika, że liczba bezrobotnych systematycznie ulega zmniejszeniu. Jest skutkiem coraz większej ilości ofert pracy funkcjonujących na rynku pracy, sytuacji demograficznej powiatu, z której wynika, że liczba mieszkańców, zwłaszcza w wieku produkcyjnym, jest coraz mniejsza, ale jest to także efekt działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Jaworze, który prowadzi szereg działań aktywizujących bezrobotnych. Należy tu wymienić:

Rok 2017

Programy z rezerwy Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej:

- ✓ Program aktywizacji bezrobotnych zamieszkujących na wsi.

Projekty Europejskiego Funduszu Społecznego:

- ✓ PO WER, Oś Priorytetowa I „Osoby młode na rynku pracy”: wspieranie osób pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe, wsparcie w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych, dotyczące aktywizacji zawodowej młodych osób bezrobotnych.
- ✓ Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego Oś priorytetowa 8 Rynek pracy: projekty powiatowe urzędów pracy.

Rok 2018

Programy z rezerwy Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej:

- ✓ Aktywizacja zawodowa osób długotrwale bezrobotnych.
- ✓ Aktywizacja zawodowa osób w wieku 45 i powyżej.
- ✓ Staże w placówkach Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Projekty Europejskiego Funduszu Społecznego:

- ✓ PO WER, Oś Priorytetowa I „Osoby młode na rynku pracy”: wspieranie osób pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe, wsparcie w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych, dotyczące aktywizacji zawodowej młodych osób bezrobotnych.

- ✓ Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego Oś priorytetowa 8 Rynek pracy: projekty powiatowe urzędów pracy.

Rok 2019

Programy z rezerwy Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej:

- ✓ Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia.
- ✓ Aktywizacja zawodowa bezrobotnych zamieszkujących na wsi.
- ✓ Staże w placówkach Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Projekty Europejskiego Funduszu Społecznego:

- ✓ PO WER, Oś Priorytetowa I „Osoby młode na rynku pracy”: wspieranie osób pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe, wsparcie w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych, dotyczące aktywizacji zawodowej młodych osób bezrobotnych
- ✓ Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego Oś priorytetowa 8 Rynek pracy: projekty powiatowe urzędów pracy.

3) Trudności dot. aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych:

- ✓ przekonanie osób bezrobotnych do zmiany sposobu myślenia o sobie i o tym, jakie są ich możliwości w znalezieniu zatrudnienia,
- ✓ niezajomość rynku pracy i pracodawców przez bezrobotnych,
- ✓ występowanie barier takich jak: wiek, długotrwałe bezrobocie, brak odpowiednich kwalifikacji i wykształcenia, rudności związane z powrotem na rynek pracy,
- ✓ utrata poczucia zadowolenia, motywacji i chęci do działania, brak wiary we własne siły i powodzenie ze strony osób pozostających bez pracy przez dłuższy czas,
- ✓ osoby długotrwałe pozostające bez zatrudnienia często, gdy otrzymują ofertę pracy wychodzą z założenia, że i tak nie zostaną zatrudnieni,
- ✓ bezrobocie pokoleniowe (dotyka całe rodziny w wyniku naśladowania przez kolejne pokolenia i współmałżonków negatywnych wzorców zachowań związanych z długotrwałym bezrobociem),
- ✓ zbyt wysokie wymagania pod kątem wynagrodzenia ze strony osób poniżej 30 roku życia bez doświadczenia zawodowego,
- ✓ trudności związane z aktywizacją osób niepełnosprawnych pod kątem oferty pracy i wymagań ze strony pracodawcy, które są często niedostosowane do predyspozycji psychofizycznych osoby bezrobotnej z orzeczonym stopniem niepełnosprawności,
- ✓ brak transportu do miejsca pracy,
- ✓ zatrudnienie w szarej strefie.

2.3. Dane dotyczące przestępczości w powiecie.

1) Komenda Powiatowa Policji w Jaworze.

a) Ilość i rodzaje przestępstw w latach 2017-2019.

(pogrubione przestępstwa przeciwko rodzinie).

Tab. 49. Najczęstsze rodzaje przestępstw.

Rodzaj przestępstwa	2017	2018	2019
Art. 157 kk (uszkodzenie ciała)	14	10	6
Art. 160 kk (narażenie na niebezpieczeństwo)	8	5	5
Art. 178a§1kk (kierowanie pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości)	50	50	50
Art. 190 kk (groźby karalne)	36	38	50
Art. 190a kk (stalking)	8	10	11
Art. 207 kk (znęcanie)	43	36	56
Art. 209 kk (niealimentacja)	120	60	16
Art. 270 kk (podrobienie dokumentu)	9	12	11
Art. 278 kk (kradzież)	116	131	120
Art. 279 kk (włamanie)	172	168	200
Art. 286 kk (przywłaszczenie mienia)	17	22	13
Art. 286 kk (oszustwo)	66	101	89
Art. 288 kk (uszkodzenie mienia)	53	40	40
Art. 62 ust.1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	31	48	50

b) Przepisywane przestępstwa popełniane przez osoby nieletnie w latach 2017-2019.

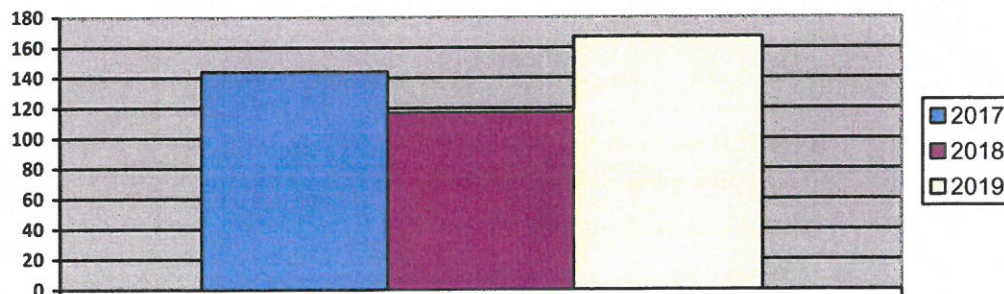
Tab. 50. Przestępczość wśród nieletnich.

Rodzaj przestępstwa	2017	2018	2019
Art. 157 kk (uszkodzenie ciała)	4	1	2
Art. 178a§1kk (kierowanie pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości)	2	0	0
Art. 190 kk (groźby karalne)	1	0	1
Art. 190a kk (stalking)	0	0	1
Art. 207 kk (znęcanie)	0	0	1
Art. 278 kk (kradzież)	2	1	2
Art. 286 kk (oszustwo)	1	0	0
Art. 288 kk (uszkodzenie mienia)	1	2	0
Art. 62 ust.1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	2	3	3

c) Procedura Niebieskiej Karty

Łącznie w latach 2017-2019 wszczęto 428 procedur Niebieskiej Karty.

- ✓ w 2017 r. – 144
- ✓ w 2018 r. – 117
- ✓ w 2019 r. – 167

Najczęściej sprawcami przemocy są mężczyźni do 65 roku życia.

Najczęstszymi formami przemocy są:

- ✓ **przemoc fizyczna:** bicie z otwartej dłoni, z pięści, kopanie, policzkowanie, szarpanie za włosy i ubranie

- ✓ **przemoc psychiczna:** zastraszanie, wyzwiska, poniżanie, groźby.

2) Prokuratura Rejonowa w Jaworze.

Liczba spraw związanych z przemocą w rodzinie.

Tab. 51. Sprawy związane z przemocą w rodzinie.

		2017	2018	2019
ilość spraw (wnioski)		76	74	99
wszczęcie postępowania		46	30	53
osoba podejrzana	kobieta	2	0	1
	mężczyzna	31	22	36

Sprawy dotyczące ubezwłasnowolnienia.

- ✓ 2017 r.- 10 spraw,
- ✓ 2018 r.- 2 sprawy,
- ✓ 2019 r.- 7 spraw.

3) Dane z Sądów Rejonowych (działających na terenie powiatu).

a) Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze w latach 2017-2019 prowadził następujące sprawy:

- ✓ dotyczące nieletnich – 54 sprawy,
- ✓ ograniczenia/pozbawienia władzy rodzicielskiej – 55 spraw,
- ✓ ustanowienia opieki prawnej dla osób ubezwłasnowolnionych – 7 spraw .

b) Sąd Rejonowy w Jaworze w latach 2017-2019 prowadził następujące sprawy:

- ✓ dotyczące nieletnich – 364 sprawy,
- ✓ ograniczenia/pozbawienia władzy rodzicielskiej – 237 spraw.

c) Wydział Karny – postępowania sądowe związane z przemocą w rodzinie

Tab.52. Postępowania dot. przemocy w rodzinie.

DANE		2017	2018	2019
ilość wyroków art. 207kk		29	14	18
wiek	do 20 lat	3	1	1
	20-30 lat	5	3	2
	30-40 lat	6	1	4
	40-50 lat	9	4	3
	50-60 lat	4	3	4
	powyżej 60 lat	2	2	4

2.4. Działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze jest jednostką organizacyjną Powiatu Jaworskiego. Realizuje przede wszystkim zadania powiatu w zakresie pomocy społecznej, pieczy zastępczej, rehabilitacji społecznej oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie wynikające przede wszystkim z następujących aktów prawnych:

- 1) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- 2) ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- 3) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- 4) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 5) ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach oraz innych ustaw.

1) Pomoc społeczna.

Tab. 53. Świadczenia w ramach pomocy społecznej (niefinansowe) w latach 2017-2019.

Wydane decyzje	2017	2018	2019
skierowanie do Domu Pomocy Społecznej w Jaworze	36	51	45
skierowanie do Ośrodka Wsparcia w Jaworze	30	32	32
Karta Polaka (wyplata świadczeń)	1	1	0
pomoc dla cudzoziemców (wyplata świadczeń)	2	2	0

2) Piecza zastępcza.

Realizacja zadań w zakresie pieczy zastępczej należy do organizatora pieczy zastępczej oraz powiatowego centrum pomocy rodzinie. W Powiecie Jaworskim funkcję Organizatora pieczy zastępczej pełni Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze. W strukturze organizacyjnej Centrum wyodrębniony został Dział pieczy zastępczej, który wykonuje zadania z tego zakresu. W jego skład wchodzi specjaliści, których kwalifikacje pozwalają na realizację zadań z zakresu pracy z rodziną i dzieckiem.

W Powiecie Jaworskim piecza zastępcza funkcjonuje w formie rodzinnej (rodziny zastępcze) oraz instytucjonalnej (placówki opiekuńczo-wychowawcze).

Dane dotyczące dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej przedstawiono w tabelach poniżej. Analiza tabel pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków:

- 1) liczba dzieci wymagających zapewnienia opieki w różnorodnych formach pieczy zastępczej maleje, jednak nadal jest wysoka, co potwierdza zasadność prowadzenia oraz rozwój różnych form pieczy zastępczej.
- 2) zmniejsza się liczba dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w stosunku do dzieci przebywających w rodzinach zastępczych. Jest to spowodowane przede wszystkim zmianą przepisów dot. wieku dzieci, które mogą przebywać w placówkach. Dzieci w wieku poniżej 10 lat umieszczane są w pierwszej kolejności w rodzinach zastępczych lub w placówkach typu rodzinnego,
- 3) największą liczbę rodzin zastępczych stanowią rodziny zastępcze spokrewnione i to w tego typu rodzinach umieszczano najczęściej dzieci. Zdecydowanie dużo mniejszą liczbę stanowią rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe. Na to z kolei składa się: zbyt niskie wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych, konieczność ciągłego sprawowania opieki nad dzieckiem powodująca brak wolnych od pracy dni, obawy przed kontaktami z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczanych w pieczy i ich wpływem na życie przyszłych opiekunów zastępczych, zbyt mała akceptacja rodzin zastępczych w społeczeństwie,
- 4) stosunkowo mała liczba dzieci umieszczanych w zastępczych formach opieki, powraca do rodzin naturalnych. W tym zakresie należy rozwijać formy pracy z rodzicami dzieci z pieczy zastępczej oraz kłaść nacisk na współpracę pomiędzy instytucjami świadczącymi usługi i wsparcie rodzinom w kryzysie (ops-y, sądy, urzędy pracy, stowarzyszenia, poradnie, itp.),
- 5) niewielka liczba dzieci, które nie mogą powrócić do rodzin naturalnych, trafia do rodzin adopcyjnych, dotyczy to zarówno rodzin zastępczych, jak i placówek opiekuńczo-wychowawczych. Wynika to z tego, że do pieczy zastępczej trafiają dzieci w różnym wieku, najczęściej są to dzieci w wieku szkolnym, powyżej 7 roku życia,
- 6) fakt, że niewielka liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej powraca pod opiekę rodziców naturalnych lub trafia do adopcji, powoduje konieczność zapewnienia pomocy i wsparcia w procesie usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.

Z powyższego wynika, że konieczne jest:

- 1) konieczne jest propagowanie idei rodzinnej pieczy zastępczej i budowanie jej pozytywnego obrazu wśród społeczeństwa poprzez podejmowanie różnorodnych działań, których rezultatem powinno być zwiększenie liczby chętnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- 2) zwiększenie poziomu wynagradzania zawodowych rodzin zastępczych jako zachęta do powstawania nowych rodzin zastępczych,

- 3) ważne jest organizowanie wszechstronnych form pomocy dla osób prowadzących rodzinne formy pieczy zastępczej,
- 4) z uwagi na ograniczoną liczbę chętnych do prowadzenia rodzinnych form opieki nad dzieckiem, należy rozwijać instytucjonalne formy opieki, przy czym powinny być one dostosowane do obowiązujących przepisów oraz potrzeb powiatu. Uzasadnione jest tworzenie przede wszystkim placówek typu rodzinnego, które z uwagi na bardziej intymny i rodzinny charakter, korzystniej wpływają na rozwój dzieci. Ponadto w tego typu placówkach możliwe jest umieszczenie także dzieci małych, poniżej 7 r. ż., co pozwala na zapewnienie opieki małym dzieciom w sytuacji, gdy brakuje rodzin zastępczych,
- 5) konieczne jest zapewnienie środków na wsparcie i pomoc w procesie usamodzielnienia pełnoletnim wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze. Bardzo ważnym elementem w procesie usamodzielnienia jest zapewnienie mieszkania dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą. Istnieje potrzeba dalszego prowadzenia przez Powiat Jaworski mieszkań chronionych oraz podejmowanie działań w celu utworzenia kolejnego, z uwzględnieniem wychowanków z niepełnosprawnościami,
- 6) należy rozwijać różnorakie formy pomocy dla rodziców dzieci przebywających w pieczy zastępczej w celu umożliwienia im odzyskania władzy rodzicielskiej,
- 7) w przypadku, gdy powrót dzieci do rodzin naturalnych jest niemożliwy, należy podejmować kroki zmierzające do przysposobienia dzieci przez rodziny adopcyjne.
- 8) rozwój systemu pieczy zastępczej powoduje konieczność zatrudnienia odpowiedniej kadry zawodowej. Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych osób pracujących z rodziną i dzieckiem jest zatem bardzo ważnym czynnikiem wpływającym na jakość realizowanych zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Tab. 54. Rodziny zastępcze w latach 2017-2019.

Rodzaje rodzin zastępczych funkcjonujących w powiecie.				
Rok	spokrewnione	niezawodowe	zawodowe	
2017	83	22	3	
2018	75	23	4	
2019	69	22	4	
Liczba dzieci w rodzinach zastępczych.				
Rok	spokrewnione	niezawodowe	zawodowe	
2017	107	25	17	
2018	102	28	17	
2019	91	30	15	
Liczba dzieci umieszczonych po raz pierwszy w rodzinie zastępczej.				
Rok	spokrewnione	niezawodowe	zawodowe	
2017	13	6	5	
2018	10	5	3	
2019	2	3	3	
Liczba dzieci, wobec których orzeczono powrót pod opiekę rodziców biologicznych bądź zmieniono formę opieki.				
Rok	Powrót do rodziców biologicznych	Zmiana rodziny zastępczej	Umieszczenie w placówce op.-wych.	Adopcja
2017	3	0	5	3
2018	7	2	2	4
2019	9	2	4	3

Tab. 55. Dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

	2017	2018	2019
Dom Dziecka w Kaczorowie			
liczba dzieci umieszczonych w placówce	31	38	20
powrót do rodziców	2	5	-
przeniesienie do innej placówki	3	8	2
przeniesienie do rodziny zastępczej	0	1	-
adopcja	0	-	-
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Jaworowy Start” w Jaworze			
liczba dzieci umieszczonych w placówce	11	22	16
powrót do rodziców	2	3	-
przeniesienie do innej placówki	0	4	-
przeniesienie do rodziny zastępczej	0	-	-
adopcja	2	1	2
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Przystań” w Kaczorowie (funkcjonowała do 30 czerwca 2020 r.)			
liczba dzieci umieszczonych w placówce	15	20	18
powrót do rodziców	0	-	-
przeniesienie do innej placówki	0	-	-
przeniesienie do rodziny zastępczej	0	1	-
adopcja	1	-	-
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu rodzinnego w Nowych Rochowicach			
liczba dzieci umieszczonych w placówce	12	14	10
powrót do rodziców	0	0	-
przeniesienie do innej placówki	0	3	-
przeniesienie do rodziny zastępczej	0	-	-
adopcja	2	2	1
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu rodzinnego w Jaworze			
liczba dzieci umieszczonych w placówce	13	12	18
powrót do rodziców	2	1	-
przeniesienie do innej placówki	0	-	1
przeniesienie do rodziny zastępczej	2	-	3
adopcja	2	2	6

3) Rehabilitacja społeczna.

Do zadań powiatu, realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze w zakresie rehabilitacji społecznej, należy m.in. podejmowanie działań zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności, współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej tych osób. Realizacja tych zadań dokonywana jest m.in. przez:

- ✓ dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- ✓ dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- ✓ dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- ✓ dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej,
- ✓ prowadzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego.

a) Dofinansowania ze środków PFRON.

Tab. 56. Rodzaje i liczba przyznanych dofinansowań w latach 2017-2019.

Rodzaj dofinansowania	2017	2018	2019
sprzęt rehabilitacyjny	4	4	5
przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	492	564	594
likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się	37	26	28
✓ bariery architektoniczne	7	16	5
✓ bariery techniczne	18	6	18
✓ bariery w komunikowaniu się	12	4	5
turnusy rehabilitacyjne	59	109	49

Program pilotażowy „Aktywny Samorząd”	2017	2018	2019
oprzyrządowanie do samochodu	3	0	0
zakup sprzętu elektronicznego	1	0	2
pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	1	1	0
pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	12	11	7
zakup protezy kończyny	0	1	7
pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	0	0	2

b) Warsztat Terapii Zajęciowej (WTZ).

WTZ jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Dofinansowanie do działalności Warsztatu Terapeutyczno-Zajęciowego (WTZ) ze środków PFRON.

✓ 2017 r.	567 860 zł	35 uczestników
✓ 2018 r.	663 840 zł	40 uczestników
✓ 2019 r.	723 840 zł	40 uczestników

c) Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego.

W PCPR w Jaworze funkcjonuje bezpłatna Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego. Z wypożyczalni mogą korzystać osoby, które dysponują zaświadczeniem lekarskim wskazującym na konieczność korzystania z określonego typu sprzętu lub aktualnym orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności. W latach 2017-2019 z wypożyczalni skorzystało 131 osób, z tego:

✓ 2017 r.	57 osób,
✓ 2018 r.	40 osób,
✓ 2019 r.	34 osoby.

4) Interwencja kryzysowa.

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód.

W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych – schronienia.

W ramach interwencji kryzysowej PCPR w Jaworze w latach 2017-2019 zrealizowało następujące zadania:

- ✓ poradnictwo specjalistyczne
- ✓ program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy
- ✓ program psychologiczno-edukacyjny dla sprawców przemocy
- ✓ przyznano decyzjami pobyt w mieszkaniu chronionym i ośrodka interwencji kryzysowej

Tab. 57. Poradnictwo specjalistyczne.

Udzielone porady	2017	2018	2019
psychologiczne	79	69	81
prawne	38	46	43

Tab. 58. Zadania skierowane do sprawców przemocy.

Ilość osób biorących udział w:	2017	2018	2019
Programie korekcyjno- edukacyjnym	19	19	14
Programie psychologiczno- pedagogicznym	6	8	10

Tab. 59. Przyznanie pobytu w mieszkaniu chronionym i ośrodku interwencji kryzysowej.

Ilość osób korzystających	2017	2018	2019
Mieszkanie chronione w Paszowicach	4	4	5
Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej (od 2018 r.)	-	0	1

3. Analiza SWOT.

Przedstawiona poniżej analiza obejmuje następujące obszary, warunkujące zadania powiatu w zakresie pomocy społecznej:

- ✓ dziecko i rodzina,
- ✓ niepełnosprawność,
- ✓ seniorzy,
- ✓ sytuacje kryzysowe i przemoc w rodzinie.

DZIECKO I RODZINA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin, • dość skuteczna praca socjalna, • prowadzenie poradnictwa specjalistycznego, • rozwój w Powiecie zastępczej opieki rodzinnej, • prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych, • udzielanie wsparcia usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej, • powstawanie nowych placówek przedszkolnych i żłobkowych, • dostosowywanie oferty spędzania czasu wolnego do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży, • współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży, • coraz większa liczba działań profilaktycznych w obszarze zdrowia (głównie w postaci badań mammograficznych wśród kobiet oraz dni krwiodawstwa w szkołach).	<ul style="list-style-type: none"> • brak działań inicjujących powstawanie grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci; • słaby dostęp do mieszkań komunalnych i socjalnych, zwłaszcza na terenach wiejskich, • zbyt mała ilość placówek miejsc przedszkolnych i w żłobkach, • zbyt mało organizacji pozarządowych działających na rzecz dziecka i rodziny, • zbyt mała ilość miejsc dziennego pobytu dla dzieci zagrożonych umieszczeniem w opiece zastępczej, • brak mieszkań, w tym mieszkań chronionych wspomaganych, dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, • brak inicjatyw w zakresie upowszechniania idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży, • utrudniona dostępność do opieki medycznej dla mieszkańców terenów wiejskich oraz pomocy specjalistycznej (prawnej i psychologicznej).
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • dobrze wykwalifikowana kadra pomocy społecznej, • posiadanie przez beneficjentów systemu pomocy społecznej wiedzy o dostępnych formach wsparcia,	<ul style="list-style-type: none"> • popadanie w rutynę i doznawanie syndromu wypalenia zawodowego przez pracowników pomocy społecznej, • niedostatecznie rozwinięta sieć placówek pomocy społecznej (brak mieszkań

<ul style="list-style-type: none"> • dobra jakość obsługi klientów systemu pomocy społecznej, • posiadanie przez pracowników pomocy społecznej wiedzy na temat instytucji wsparcia i organizacji pozarządowych mogących świadczyć pomoc mieszkańcom, • świadomość władz Powiatu co do roli i potrzeb sektora pomocy społecznej, • zmieniający się na korzyść wizerunek sektora pomocy społecznej.	<p>chronionych),</p> <ul style="list-style-type: none"> • wzrost • niedofinansowany system pomocy społecznej, • brak wolontariuszy świadczących pomoc osobom wymagającym wsparcia, • niski poziom integracji i aktywności społecznej – niewielka chęć do podejmowania inicjatyw społecznych oraz działań w ramach wolontariatu.
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • dostęp osób niepełnosprawnych do informacji o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy, • prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, • zwiększanie dostępności usług rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych, • likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym, • zwiększanie dostępu osób niepełnosprawnych do finansowania sprzętu rehabilitacyjnego, środków pomocniczych i przedmiotów ortopedycznych, • zwiększenie ilości zadań na rzecz osób niepełnosprawnych dofinansowywanych lub finansowanych z funduszy PFRON, • coraz większe uwrażliwienie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób niepełnosprawnych,	<ul style="list-style-type: none"> • brak badań służących określeniu dokładnej liczby osób niepełnosprawnych, • brak grup wsparcia dla osób niepełnosprawnych, • niewystarczające działania mające na celu zwiększenie wśród mieszkańców Powiatu akceptacji osób niepełnosprawnych, • brak działań inicjujących wolontariat na rzecz osób niepełnosprawnych, • zbyt mało możliwości uczestnictwa osób niepełnosprawnych w sporcie, kulturze, rekreacji i turystyce, • zbyt mało organizacji pozarządowych aktywnie działających na rzecz osób niepełnosprawnych, • praktycznie brak możliwości podejmowania współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, • utrudnienia w komunikacji lub brak komunikacji, • brak miejsc służących aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych,
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • możliwość uzyskania przez osoby	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastająca liczba osób

<p>niepełnosprawne wiedzy o przysługujących im prawach i dostępnych formach wsparcia,</p> <ul style="list-style-type: none"> • coraz większa dostępność osób niepełnosprawnych do sprzętu rehabilitacyjnego, środków pomocniczych i przedmiotów ortopedycznych, • znaczne zmniejszenie zjawiska marginalizacji problemów i potrzeb osób niepełnosprawnych, • wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych,	<p>niepełnosprawnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • duża liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających pomocy w ramach ośrodków wsparcia, • niewystarczająco rozwinięta baza rehabilitacyjna, • istnienie barier utrudniających osobom niepełnosprawnym codzienne życie, • brak wystarczającego wsparcia dla rodzin z osobami niepełnosprawnymi, • niewystarczający dostęp osób niepełnosprawnych do imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych, • znikoma liczba wolontariuszy wspierających osoby niepełnosprawne w codziennym życiu.
SENIORZY	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy, • prowadzenie przez Powiat domów pomocy społecznej dla osób wymagających całodobowej opieki, • poprawianie standardów usług w domach pomocy społecznej, • uwrażliwianie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób starszych, • powstanie ośrodka dziennego pobytu dla osób starszych, • prowadzenie działań mających na celu poprawę sfery technicznej ułatwiającej osobom starszym codzienne życie.	<ul style="list-style-type: none"> • brak działań umożliwiających osobom starszym kontynuowanie aktywności zawodowej, • brak działań inicjujących wolontariat na rzecz osób starszych, • zbyt mało środowiskowych form wsparcia osób starszych (np. klubów seniora, domów dziennego pobytu, grup samopomocowych), • brak możliwości współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • posiadanie przez osoby starsze wiedzy o dostępnych formach pomocy, • możliwość uzyskania przez osoby starsze pomocy ze strony rodziny, • standaryzacja usług w domach pomocy	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastająca liczba osób starszych w Powiecie, • migracja osób młodych, wykształconych do większych jednostek administracyjnych.

<p>społecznej w Powiecie,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zminimalizowanie zjawiska marginalizacji problemów i potrzeb osób starszych.	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczająca liczba środowiskowych form wsparcia osób starszych, • brak udziału osób starszych w działaniach prozdrowotnych, • niska liczba osób starszych kontynuujących aktywność zawodową, • znikoma liczba wolontariuszy wspierających osoby starsze w codziennym życiu.
SYTUACJE KRYZYSOWE I PRZEMOC W RODZINIE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działalności terapeutycznej w obszarze uzależnień, • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, • prowadzenie działań edukacyjno-szkoleniowych w zakresie uzależnień, • funkcjonowanie organizacji pozarządowych działających w obszarze uzależnień, • działalność zespołów interdyscyplinarnych i punktów konsultacyjnych, • prowadzenie działań korekcyjno-edukacyjnych w stosunku do sprawców przemocy w rodzinie, • utworzenie ośrodka interwencji kryzysowej.	<ul style="list-style-type: none"> • brak w Powiecie ośrodków leczenia odwykowego dla osób uzależnionych i współuzależnionych, • słaby dostęp do pomocy psychiatrycznej, • zbyt mało wykwalifikowanej kadry do pracy z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie, • brak organizacji pozarządowymi funkcjonującymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, • mała różnorodność działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, • niezapewnianie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • zwiększająca się liczba rodzin korzystających ze wsparcia psychospołecznego i prawnego; • wzrost liczby osób uzależnionych i współuzależnionych objętych terapią i pomocą specjalistyczną, • wzrastająca świadomość społeczna, w tym dzieci i młodzieży, co do zagrożeń uzależnieniami,	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastająca liczba osób w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych, • wzrost liczby i rodzajów uzależnień behawioralnych, • znaczna liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie wymagających umieszczenia w ośrodkach wsparcia i ośrodkach interwencji kryzysowej,

<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonowanie w Powiecie instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, • wzrastająca ilość kadry pracującej z osobami uzależnionymi, • istnienie w Powiecie organizacji pozarządowych działających w obszarze uzależnień.	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastająca liczba osób wymagających działań korekcyjno-edukacyjnych.
---	---

4. Podsumowanie diagnozy.

Diagnoza przeprowadzona na potrzeby powstania Strategii obejmowała kilka zagadnień społecznych, na płaszczyźnie których realizowane są zadania powiatu w zakresie pomocy społecznej oraz pozwoliła określić przedstawione poniżej obszary problemowe. Uzyskane wyniki diagnozy problemów społecznych posłużyły do opracowania założeń polityki Powiatu Jaworskiego na lata 2021-2025. Zostały one przedstawione w części programowej Strategii.

1) Zmiany demograficzne, problem starzenia się ludności.

Zachodzące w Powiecie Jaworskim procesy demograficzne mają niekorzystny charakter. Od kilku lat odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym ulega zmniejszeniu, powiększa się natomiast grupa seniorów, coraz liczniej zasilana przez osoby kończące aktywność zawodową. Z perspektywy systemu zabezpieczenia społecznego wymaga to dostosowania dla tej grupy oferty usług społecznych, w tym pomocy materialnej i rzeczowej, usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz oferty spędzania czasu wolnego.

2) Niepełnosprawność.

Wzrost udziału osób starszych w populacji może przyczynić się do zwiększenia liczby osób niepełnosprawnych. Starsze grupy wiekowe są bowiem bardziej narażone na ryzyko niepełnosprawności.

Nie ulega wątpliwości, że w związku z zakresem kompetencji samorządu powiatowego należy zaprogramować działania, które z jednej strony będą łagodziły skutki niepełnosprawności, np. poprzez systematyczne likwidowanie barier architektonicznych, komunikacyjnych i w porozumiewaniu się, a z drugiej ułatwiały aktywizację zawodową i społeczną przynajmniej części osób niepełnosprawnych.

3) Rodzina i sytuacja dziecka.

Analizując sytuację rodzin mieszkających w Powiecie Jaworskim należy zwrócić uwagę na przeszkody w prawidłowym funkcjonowaniu rodzin: wzrastająca liczba osób stosujących i dotkniętych przemocą, uzależnienia, problemy opiekuńczo-wychowawcze, mieszkaniowe, utrudniony dostęp do wsparcia specjalistycznego oraz trudności komunikacyjne.

Szczególny nacisk w działaniach podejmowanych na rzecz rodzin należy zatem położyć na podtrzymanie i zacieśnienie więzów rodzinnych, których trwałość może przyczynić się do amortyzacji wielu problemów. Dzięki oparciu jednostki w rodzinie realne jest jej funkcjonowanie w stabilnym systemie wartości i zachowanie przez nią godności.

W działaniach samorządu Powiatu Jaworskiego szczególne znaczenie powinny mieć inicjatywy zabezpieczające sytuację dziecka, które musiało opuścić rodzinę. Należy stawiać na różnorakie formy pieczy zastępczej, w tym przede wszystkim na jej rodzinne formy, ale także na formy instytucjonalne. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze prowadzi w tym zakresie przemyślaną politykę. Poza organizowaniem opieki w rodzinach zastępczych, udzielaniem im wsparcia, propagowaniem idei rodzicielstwa zastępczego, piecza zastępcza sprawowana jest także w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Odrębna kategoria problemów dotyczy poszczególnych grup społecznych, które z racji niekorzystnie toczących się kolei losu, czynników mniej lub bardziej zwinionych doświadczają szczególnie silnej ekspozycji na zagrożenie ubóstwem i wykluczeniem społecznym. W Powiecie Jaworskim można zidentyfikować m.in. następujące grupy znajdujące się w trudnej sytuacji: osoby i rodziny dotknięte problemami uzależnień i przemocą w rodzinie, dzieci z rodzin dysfunkcyjnych oraz dzieci i młodzież z ograniczonym dostępem do alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Integracja tych grup wymaga wdrażania przemyślanych, kompleksowych programów, które będą uwzględniały specyfikę członków danej grupy.

4) Aktywność społeczna i obywatelska.

W pośredni sposób na funkcjonowanie lokalnych społeczności wpływa kondycja i działalność organizacji pozarządowych oraz jakość kadr i służb pomocowych. Na terenie Powiatu funkcjonuje zbyt mało organizacji pozarządowych, które mogą lub chcą realizować zadania z zakresu pomocy społecznej czy pieczy zastępczej. Należy stworzyć warunki do powstawania tego typu organizacji oraz rozwijać współpracę z sektorem pozarządowym, w taki sposób, aby móc skutecznie realizować nowatorskie rozwiązania i występować o fundusze wspomagające rozwiązywanie lokalnych problemów społecznych.

Jednocześnie należy mieć na uwadze konieczność dalszej profesjonalizacji kadry jednostek pomocy społecznej, która bardzo często staje się animatorem rozwiązywania lokalnych problemów społecznych. Szkolenia, rozwój zawodowy i zwiększone nakłady na wynagrodzenia powinny zaowocować zwiększoną profesjonalizacją i zabezpieczyć potrzeby kadrowe jednostek.

III. Misja, cele strategiczne i kierunki działań.

W oparciu o przeprowadzoną diagnozę sfery społecznej wyznaczono następującą misję Powiatu Jaworskiego odzwierciedloną w Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2025:

Poprawa jakości życia mieszkańców Powiatu Jaworskiego poprzez wzrost bezpieczeństwa socjalnego, dążenie do integracji społecznej oraz tworzenie równych szans rozwoju społecznego dla wszystkich mieszkańców.

Przeprowadzona diagnoza i analiza problemów społecznych powstała na bazie zebranego materiału badawczego pochodzącego z dokumentów strategicznych, a także wypełnionych ankiet i wyrażanych opinii przez przedstawicieli instytucji społecznych zlokalizowanych na terenie Powiatu Jaworskiego, które dotyczyły kierunków, w których powinna zmierzać polityka społeczna realizowana przez władze Powiatu z perspektywy działalności każdej z poszczególnych instytucji

Wyznaczonej misji podporządkowane są cele strategiczne, których realizacja powinna przyczynić się do rozwiązywania problemów społecznych i zapewnienia wszystkim mieszkańcom Powiatu Jaworskiego wysokiej jakości życia.

Wyznaczone zostały do realizacji cztery następujące cele strategiczne:

- 1) zapewnienie należytej opieki dzieciom, które nie mogą wychowywać się w rodzinach naturalnych, poprzez doskonalenie powiatowego systemu pieczy zastępczej,
- 2) działalność na rzecz osób z niepełnosprawnościami, chorych, seniorów oraz rodzin tych grup w celu ich integracji ze środowiskiem oraz zapobieganiu wykluczeniu społecznemu.
- 3) przeciwdziałanie przemocy i sytuacjom kryzysowym w rodzinach,
- 4) wzrost aktywności społecznej i obywatelskiej.

1. Cele strategiczne, sposób ich realizacji i oczekiwane rezultaty:

Cel strategiczny I.

Zapewnienie należytej opieki dzieciom, które nie mogą wychowywać się w rodzinach naturalnych, poprzez doskonalenie powiatowego systemu pieczy zastępczej.

Sposób realizacji:

1) Rozwój i doskonalenie systemu pieczy zastępczej nad dzieckiem przebywającym poza naturalnym środowiskiem rodzinnym poprzez:

- a) zapewnienie środków finansowych na świadczenia pieniężne dla rodzin zastępczych oraz dla usamodzielnianych wychowanków opuszczających pieczę zastępczą,
- b) organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz dla funkcjonujących rodzin zastępczych w celu zwiększenia kompetencji i umiejętności opiekuńczo-wychowawczych,
- c) zapewnienie rodzinom zastępczym, ich podopiecznym oraz usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej dostępu do specjalistycznej pomocy psychologicznej, prawnej, diagnostyczno-terapeutycznej, rewalidacyjnej, rehabilitacyjnej, a także specjalistycznej lekarskiej,
- d) prowadzenie różnego rodzaju form terapii i socjoterapii dla podopiecznych pieczy zastępczej,
- e) pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- f) budowanie pozytywnego wizerunku rodzinnej pieczy zastępczej w środowisku i propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego, np. poprzez artykuły w lokalnych mediach czy różnego rodzaju akcje promocyjne (plakaty, ulotki) oraz poprzez tworzenie warunków sprzyjających podejmowaniu decyzji o pełnieniu funkcji rodziny zastępczej,
- g) prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych, dostosowanych do wymogów, wynikających z obowiązujących przepisów, tworzenie małych placówek opiekuńczo-wychowawczych przeznaczonych dla maksymalnie 14 dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem placówek typu rodzinnego.

2) Umożliwienie dzieciom powrotu do rodziny naturalnej poprzez współpracę z jednostkami samorządu terytorialnego oraz instytucjami pracującymi z rodziną i dzieckiem:

- a) ustalanie sytuacji życiowej rodziców biologicznych w celu zbadania możliwości powrotu dzieci pod ich opiekę,
- b) udzielanie rodzicom pomocy psychologicznej i prawnej (grupa wsparcia, konsultacje psychologiczne, prawne)
- c) pomoc w uzyskaniu zatrudnienia oraz polepszenia warunków mieszkaniowych,

- d) utworzenie ośrodka dziennego pobytu o charakterze socjoterapeutycznym dla dzieci zagrożonych umieszczeniem w środowisku zastępczym,
  - e) ułatwienie kontaktu dzieci przebywających w pieczy zastępczej z rodzicami biologicznymi poprzez utworzenie miejsca do spotkań,
  - f) współpraca i instytucjami zajmującymi się udzielaniem pomocy i wsparcia mieszkańcom Powiatu Jaworskiego (ośrodki pomocy społecznej, PUP, sąd rodzinny, organizacje pozarządowe, itp.).
- 3) Umożliwienie dzieciom wychowywania się w rodzinie adopcyjnej poprzez współpracę z sądem rodzinnym oraz ośrodkami adopcyjnymi.**
- 4) Integracja ze środowiskiem usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej:**
- a) udzielanie pomocy finansowej, w tym na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie,
  - b) prowadzenie działań w zakresie aktywizacji zawodowej poprzez motywowanie do kontynuowania nauki, organizowanie szkoleń i kursów w ramach realizowanych projektów, doradztwa zawodowego, organizowanie treningów kompetencji i umiejętności społecznych,
  - c) zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej,
  - d) pomoc w uzyskaniu mieszkania dla wychowanków poprzez współpracę z samorządami,
  - e) prowadzenie mieszkań chronionych, w tym podjęcie działań w celu utworzenia mieszkania dla niepełnosprawnych wychowanków pieczy zastępczej.
- 5) Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych kadry zajmującej się pracą z rodziną i dzieckiem poprzez organizowanie szkoleń, różnego rodzaju spotkań roboczych, zespołów, wymiana informacji, itp.**

Oczekiwane rezultaty:

- a) zabezpieczenie miejsc dla dzieci i młodzieży z terenu Powiatu Jaworskiego wymagających zapewnienia opieki w formach pieczy zastępczej, zwłaszcza w formach rodzinnych,
- b) zwiększenie liczby rodzin zastępczych, przede wszystkim niezawodowych i zawodowych,
- c) wzrost poziomu wiedzy i umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodzin; samodzielne rozwiązywanie problemów,
- d) zaspokojenie potrzeby bezpieczeństwa i stabilizacji dzieci i młodzieży,
- e) odbudowanie więzi rodzinnych; wzrost poczucia odpowiedzialności rodziców za własne dzieci,
- f) życiowe usamodzielnienie i integracja ze środowiskiem usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej
- g) zwiększenie liczby dzieci powracających do rodzin naturalnych,
- h) zmniejszanie liczby dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-

- wychowawczych,
- i) dostosowanie placówek opiekuńczo-wychowawczych do obowiązujących przepisów,
  - j) wzrost jakości opieki i wychowania w rodzinach zastępczych oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
  - k) przełamanie negatywnych stereotypów na temat rodzinnej opieki zastępczej,
  - l) obniżenie kosztów opieki i wychowania dzieci i młodzieży,
  - m) uwrażliwienie lokalnej społeczności na problemy rodzin i dzieci.

Cel strategiczny II.

Działalność na rzecz osób z niepełnosprawnościami, chorych, seniorów oraz rodzin tych grup w celu ich integracji oraz zapobieganiu wykluczeniu społecznemu.

Sposób realizacji:

- 1) **Działania z zakresu rehabilitacji społecznej.**
  - a) dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych,
  - b) tworzenie i realizacja projektów finansowanych ze środków zewnętrznych oraz z budżetu Powiatu,
  - c) prowadzenie i rozwijanie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego,
  - d) utworzenie grupy wsparcia dla osób niepełnosprawnych,
  - e) prowadzenie poradnictwa specjalistycznego, w tym prawnego i psychologicznego,
  - f) organizacja spotkań i uroczystości o charakterze integracyjnym,
  - g) stworzenie warunków sprzyjających powstawaniu organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych i seniorów, wspieranie działalności organizacji istniejących.
- 2) **Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej poprzez stworzenie warunków do aktywnej integracji osób z niepełnosprawnościami.**
  - a) wspieranie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych poprzez świadczenie usług w ramach informacji zawodowej i doradztwa zawodowego,
  - b) organizowanie szkoleń i zajęć motywujących dla osób niepełnosprawnych,
  - c) podjęcie działań w celu tworzenia podmiotów ekonomii społecznej (np. ZAZ, spółdzielni socjalnej, rozbudowa istniejącego WTZ).
- 3) **Rozwój systemu usług wsparcia dla osób niepełnosprawnych i starszych poprzez utrzymanie istniejących instytucji oraz tworzenie nowych, w tym w ramach opieki wytchnieniowej.**
  - a) prowadzenie domu pomocy społecznej,
  - b) prowadzenie środowiskowego domu samopomocy,

- c) utworzenie mieszkania chronionego dla osób z niepełnosprawnościami,
- d) podjęcie działań zmierzających do utworzenia centrum opiekuńczego dla osób niepełnosprawnych.

Oczekiwane rezultaty:

- a) wyrównanie szans życiowych osób niepełnosprawnych,
- b) ograniczenie lub eliminacja skutków niepełnosprawności,
- c) likwidacja barier funkcjonalnych,
- d) stworzenie warunków do samodzielnego życia w środowisku,
- e) integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym,
- f) wsparcie rodzin osób niepełnosprawnych,
- g) zwiększenie dostępności do usług i pomocy dla osób niepełnosprawnych i seniorów z zakresu rehabilitacji społecznej, podniesienie poziomu jakości świadczonych usług,
- h) przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych,
- i) kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec osób niepełnosprawnych,
- j) ułatwienie dostępu do informacji na temat rodzajów i możliwości uzyskania pomocy,
- k) wyjście osób niepełnosprawnych z izolacji społecznej.

Cel strategiczny III.

Przeciwdziałanie przemocy i sytuacjom kryzysowym w rodzinach.

Sposób realizacji:

1) Zapobieganie występowaniu zjawiska przemocy w rodzinie.

- a) podniesienie świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie,
- b) promowanie pozytywnych postaw i wartości rodzinnych,
- c) upowszechnienie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy w rodzinie,
- d) podnoszenie oraz doskonalenie kompetencji i kwalifikacji pracowników służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.

2) Poprawa sytuacji rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie oraz usuwanie jej skutków.

- a) udzielanie profesjonalnej pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie,
- b) zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec sprawców przemocy w rodzinie.

Oczekiwane rezultaty:

1. Zwiększenie dostępności pomocy prawnej, psychologicznej, terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i ich rodzin.
2. Zintensyfikowanie działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie

- rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży.
3. Realizacja aktualnego powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
  4. Kontynuowanie realizacji programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
  5. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób i rodzin dotkniętych uzależnieniami i przemocą.

Cel strategiczny 4.

Wzrost aktywności społecznej i obywatelskiej.

Sposób realizacji:

- 1) **Rozwój kadr pomocy społecznej oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej:**
  - a) ustawiczne doszkalać kadry pomocy społecznej (szkolenia, warsztaty, wizyty studyjne, superwizje),
  - b) świadczenie doradztwa metodycznego dla pracowników jednostek pomocy społecznej,
  - c) rozwijanie infrastruktury socjalnej w Powiecie poprzez poszerzenie oferty już działających jednostek oraz tworzenie nowych,
  - d) projektowanie i wdrażanie nowych instrumentów i usług służących podniesieniu jakości świadczonej pomocy,
- 2) **Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego:**
  - a) nawiązywanie i rozwijanie współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego,
  - b) wspieranie działalności lokalnych organizacji pozarządowych oraz udzielanie im pomocy w pozyskiwaniu środków z innych, niż budżet powiatu, źródeł finansowania
  - c) zachęcanie mieszkańców Powiatu do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych oraz wspieranie inicjatyw społecznych,
  - d) propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.
- 3) **Rozwój ekonomii społecznej:**
  - a) zapewnienie wsparcia w działalności na rzecz rozwoju ekonomii społecznej na terenie Powiatu Jaworskiego.

Oczekiwane rezultaty:

- a) wysoka profesjonalizacja kadry zawodowej pomocy społecznej,
- b) stałe podnoszenie się jakości udzielanych form wsparcia i świadczonych usług,
- c) tworzenie optymalnych warunków dla powstawania i działalności podmiotów ekonomii społecznej,
- d) wzrost roli organizacji pozarządowych w Powiecie,
- e) rozwój wolontariatu.

2. Czas realizacji celów strategicznych:

Działania ciągle w latach 2021-2025.

3. Koordynacja działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze.

4. Partnerzy w realizacji działań:

- 1) miejskie i gminne środki pomocy społecznej,
- 2) Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- 3) jednostki organizacyjne powiatu,
- 4) Policja, Sąd, Prokuratura,
- 5) szkoły i inne placówki oświatowe,
- 6) organizacje pozarządowe,
- 7) kościół,
- 8) społeczność lokalna.

5. Źródła finansowania działań:

- 1) budżet Powiatu,
- 2) środki Europejskiego Funduszu Społecznego
- 3) środki z budżetu państwa na zadania celowe i zlecone,
- 4) środki pochodzące z projektów konkursowych,
- 5) pozyskiwanie środków od organizacji pozarządowych,
- 6) sponsorzy.

6. Monitoring i ewaluacja.

Ewaluacja realizacji celów Strategii będzie obejmować skuteczność podejmowanych działań. Ocena dokonywana będzie w oparciu o analizę zebranych informacji na podstawie:

- 1) analizy własnej dokumentacji,
- 2) informacji uzyskanych od bezpośrednio zainteresowanych osób, np. rozmowy z rodzinami zastępczymi, osobami niepełnosprawnymi i ich rodzinami, pracownikami, usamodzielnianymi wychowankami, itp.
- 3) danych pozyskanych od współpracujących instytucji pomocowych, np. sądu, placówek opiekuńczo-wychowawczych, ośrodków pomocy społecznej, szkół, itp.

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań, będzie prowadzony przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które

pojawia się w trakcie wdrażania dokumentu oraz stwierdzić, czy wyznaczone działania przynoszą zakładane zmiany.

Ocena Strategii zostanie sporządzona przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze i przedłożona Radzie Powiatu w corocznym sprawozdaniu, przy czym pierwsza ocena nastąpi w roku 2022.

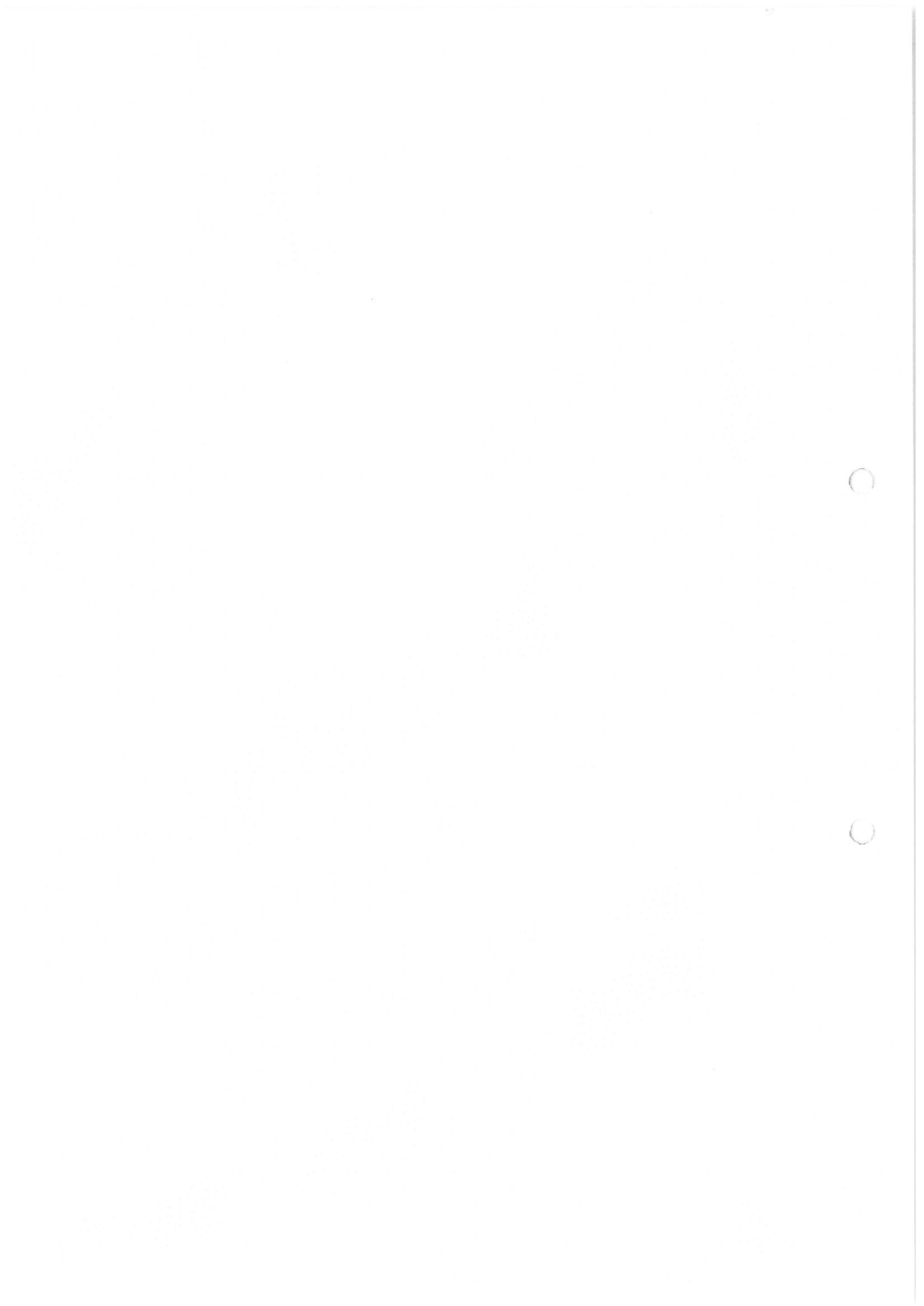
Spis tabel i wykresów.

- Tab. 1. Podział administracyjny powiatu.
- Tab. 2. Wiek osób badanych.
- Tab. 3. Miejsce zamieszkania badanych.
- Tab. 4. Wykształcenie badanych.
- Tab. 5. Źródło utrzymania badanych.
- Tab. 6. Ocena warunków życia w powiecie.
- Tab. 7. Wiek osób bezrobotnych.
- Tab. 8. Problemy osób niepełnosprawnych.
- Tab. 9. Oczekiwania osób niepełnosprawnych.
- Tab. 10. Problemy zdrowotne.
- Tab. 11. Dostęp do placówek służby zdrowia.
- Tab. 12. Dostęp do lekarzy specjalistów.
- Tab. 13. Czynniki wpływające na stan zdrowia.
- Tab. 14. Ocena zaspokojenia potrzeb dot. opieki nad dziećmi.
- Tab. 15. Ocena oferty edukacyjnej szkół.
- Tab. 14. Potrzeby w zakresie opieki nad dziećmi.
- Tab. 16. Ocena oferty sportowo-rekreacyjnej.
- Tab. 17. Propozycje ankietowanych dot. rozwoju sportu i rekreacji.
- Tab. 18. Ocena oferty kulturalnej.
- Tab. 19. Propozycje ankietowanych w zakresie rozwoju kultury.
- Tab. 20. Poziom poczucia bezpieczeństwa.
- Tab. 21. Czynniki zagrażające poczuciu bezpieczeństwa.
- Tab. 22. Zjawiska niekorzystne w powiecie.
- Tab. 23. Osoby zagrożone wykluczeniem.
- Tab. 24. Znajomość instytucji pomocowych.
- Tab. 25. Znajomość rodzajów pomocy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Tab. 26. Ocena ilości organizacji pozarządowych.
- Tab. 27. Znajomość organizacji pozarządowych na terenie powiatu.
- Tab. 29. Atuty powiatu.
- Tab. 30. Ograniczenia powiatu.
- Tab. 40. Propozycje działań sprzyjających rozwojowi powiatu.
- Tab. 41. Ocena komunikacji pomiędzy mieszkańcami a władzami.
- Tab. 42. Zatrudnienie specjalistów w jednostkach pomocy społecznej.
- Tab. 43. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej.
- Tab. 44. Przyczyny przemocy.
- Tab. 45. Działania zwiększające efektywność przeciwdziałania przemocy.
- Tab. 46. Liczba osób zarejestrowanych, jako bezrobotne w Powiecie Jaworskim w latach 2017-2019.
- Tab. 47. Liczba osób zarejestrowanych, jako osoby poszukujące pracy.

- Tab. 48. Liczba osób bezrobotnych pobierających zasiłek w Powiecie Jaworskim w latach 2017-2019.
- Tab. 49. Najczęstsze rodzaje przestępstw.
- Tab. 50. Przestępczość wśród nieletnich.
- Tab. 51. Sprawy związane z przemocą w rodzinie.
- Tab. 52. Postępowania dot. przemocy w rodzinie.
- Tab. 53. Świadczenia w ramach pomocy społecznej (niefinansowe) w latach 2017-2019.
- Tab. 54. Rodziny zastępcze w latach 2017-2019.
- Tab. 55. Dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
- Tab. 56. Rodzaje i liczba przyznanych dofinansowań w latach 2017-2019.
- Tab. 57. Poradnictwo specjalistyczne.
- Tab. 58. Zadania skierowane do sprawców przemocy.
- Tab. 59. Przyznanie pobytu w mieszkaniu chronionym i ośrodka interwencji kryzysowej.

**Konsultacje społeczne w sprawie projektu
Uchwały Rady Powiatu w Jaworze
w sprawie przyjęcia
Strategii rozwiązywania problemów społecznych
w Powiecie Jaworskim na lata 2021-2025.**

Zarząd Powiatu w Jaworze na posiedzeniu w dniu 26 listopada 2020 r. przyjął projekt Uchwały Rady Powiatu w Jaworze w sprawie **Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Jaworskim na lata 2021-2025.**

Na podstawie Uchwały Nr LVII/310/10 Rady Powiatu w Jaworze z dnia 28 października 2010 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z radami działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności publicznego i o wolontariacie, projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji, przygotowany projekt uchwały poddany zostaje do konsultacji, w celu zebrania uwag i opinii organizacji pozarządowych i podmiotów działających w sferze pożytku publicznego. Po zakończeniu konsultacji zostanie sporządzony protokół, który zostanie opublikowany na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Jaworze. Zebrane uwagi i opinie zostaną następnie przekazane Zarządowi Powiatu w Jaworze.

Uwagi i opinie do niniejszego projektu należy składać na poniższym formularzu w terminie od dnia 27 listopada 2020 r. do dnia 11 grudnia 2020

- 1) w Biurze Obsługi Klienta w Starostwie Powiatowym w Jaworze, ul. Wrocławska 26, 59-400 Jawor,
- 2) za pośrednictwem poczty elektronicznej m.wilczynska-kucfir@powiat-jawor.org.pl

ZAŁĄCZNIKI:

- 1) Projekt Strategii.
- 2) Uchwała.
- 3) Formularz.

Formularz
do zgłaszania uwag i opinii dotyczących konsultacji społecznych do projektu
Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Jaworskim
na lata 2021 – 2025.

Nazwa organizacji:

.....

Imię i nazwisko osoby zgłaszającej:

.....

Dane kontaktowe (adres, telefon, e-mail) .....

Proponowane rozwiązania/ uwagi lub opinie do projektu Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Jaworskim na lata 2021 – 2025.		
Numer strony, punktu, podpunktu, którego dotyczy propozycja lub fragment tekstu, którego dotyczy zmiana	Proponowana zmiana	Uzasadnienie

data i podpis osoby zgłaszającej

.....

Wypełnione formularze można składać w formie pisemnej oraz w elektronicznej na adres:

Starostwo Powiatowe w Jaworze

ul. Wrocławska 26, 59-400 Jawor

e-mail: m.wilczynska-kucfir@powiat-jawor.org.pl

Protokół
z dnia 14 grudnia 2020 r.
z przeprowadzenia konsultacji społecznych
Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Jaworskim
na lata 2021-2025

I. Forma przeprowadzenia konsultacji

Projekt *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Jaworskim na lata 2021-2025* został poddany konsultacji zgodnie z Uchwałą Nr LVII/310/10 Rady Powiatu w Jaworze z dnia 28 października 2010 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z radami pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji. Projekt Programu zamieszczono na stronie internetowej www.powiat-jawor.org.pl Stosownie do § 3 pkt. 2 i 3 powołanej uchwały projekt Programu poddano konsultacji w formie elektronicznej.

II. Termin konsultacji

Termin rozpoczęcia konsultacji: 27 listopada 2020 r.
Termin zakończenia konsultacji: 11 grudnia 2020 r.

III. Przedmiot konsultacji

Przedmiotem konsultacji było zebranie uwag i opinii organizacji pozarządowych i podmiotów działających w sferze pożytku publicznego w sprawie *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Jaworskim na lata 2021-2025*.

IV. Podmioty biorące udział w konsultacji

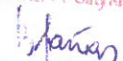
W wyznaczonym terminie żaden podmiot nie zgłosił uwag i opinii do projektu Programu.

V. Zestawienie zgłoszonych uwag i opinii

W wyznaczonym terminie nie zgłoszono żadnych uwag i opinii do przedstawionego projektu *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Jaworskim na lata 2021-2025*.

Na tym protokół zakończono.

MAGDALENA WITKOWSKA ZYALU
Koordynator ds. Edukacji, Zdrowia i Polityki Społecznej

Beata Janas

